

"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išleista pirmą kartą, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienijose Valstijose.....\$2.00
Kanadoje ir Meksikoje.....2.50
Kitose viešpatystėse.....3.00
Prenumerata apmokama iš įvykio. Prenumeratos metams skaitoma nuo pirmos išėjimo, ne nuo sausio mėn. Apie prenumeratą rašyti į redakciją. Visada adresuoti:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In the United States.....\$2.00
Canada and Mexico.....2.50
To Foreign Countries.....3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Nr. 12

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 22 d. KOVO (MARCH), 1912 m.

Metai XXI

POLITISKOS ŽINIOS.

AMERIKA.

Kongresas pripažino prezidentui tiesą uždrausti iš Suvienytųjų Valstijų gabenti ginklus ir amuniciją į Ispanijos republikas, jeigu jos būtų paimtos iš Madero. Jis dabar prie revoliucijonierių pristojų nemažai vyrų, bet jų apginklavimui trūksta ginklų, dar labiau trūksta amunicijos, be kurios kovoti negalima. Toks ginklų gabenimo uždraudimas buvo reikalingas, nes ypač amerikoniškieji svieto pareigos sukelto revoliucijos Ispanijoje republikos, o revoliucijonierių reikalams ginklus ir amuniciją gabendavo iš Suvienytųjų Šiaurinės Amerikos Valstijų. Tie svieto pareigos kartais tyčia sukelto revoliucijos, kad Suvienytoms Valstijoms suteikti progą klistiesi į vidurinius Ispaniškų respublikų reikalus. Tas gal ir buvo kam nors naudingas, bet ne Ispaniškoms republikoms, ir Suvienytoms Valstijoms naudos neatgabend, nes naikino užsitikėjimą Ispaniškų respublikų Suvienytoms Valstijoms, platinę nekenčiamą amerikonių apskritai.

Dabar kongrese perkatinėjamas sumanytas mokesčių nuo pelno. Sumanyta imti vieną nuošimtį nuo pelno virš 6000 dol. Taigi mokesčių lygį nuosimti lygiai turintis 6000 dol. Kiek turintis 6 milijonų. Vokietijoje yra jau seniai įvesti mokesčiai nuo pelno, bet ten mažesnius nuosimčius moka mažesniai turintys pelno, o juo pelnas didesnis, juo nuosimtis valdžios išdada mokamas didesnis. Iš mokesčių nuo pelno Amerikoje tikimasi kas metai surinkti apie 6 milijonų dolarių. Perkatinėjant kongrese mokesčių nuo pelno sumanytą atstovus Underwood užtikrinėjo, jog toki mokesčiai sulaukys besiplatinančio socializmo Amerikoje. Bet sunku pirmaisti ištikro, kokių ryšių gali turėti mokesčiai nuo pelno su socializmu! Juk didesnis sunkenybių našta, didesni mokesčiai ypač prisideda prie socializmo besiplatinimo, bet jam kelio užstoti negali. Jau kartą kongresas buvo užgrybes mokesčius nuo pelno, bet teismas 1895 m. juos panaikino, rado priešingais Suvienytųjų Valstijų konstitucijai, nors negalima suprasti, kame yra tas priešingumas konstitucijai. Juk jeigu mokesčiai nuo pelno priešingi konstitucijai, tai gali jai būti priešingi visi mokesčiai, nes jie renkami su prievarta, jos valdžios reikalams; iš gero noro nieks nemoka, o jau mokesčių mažaisiais pagedadant daugiausiai pelno turinti.

Niekur nėra nuo įgabanamų svetimų kraštų prekių tiek didelių muitų kaip Amerikoje. Muitai tie sangoja Amerikos fabrikančius nuo svetimų fabriky konkurencijos, bet su tuom lengvina jiems išnaudojimą vietinių gyventojų. Muitų apginėjai stengiasi pertikrinti visus, jog tik dėl didelių muitų Amerikoje darbininkai gauna didesnes algas, negu Europoje. Bet ištikro dideli muitai rodo didesnę pelną fabrikančių, bet mažai prisideda prie didelių darbininkų algų. Juk Amerikos darbininkas už savo algą padirba netoli trisryk daugiau, negu Europos darbininkas, bet jis trigubą algą negauna. Juo ant kokių išdirbinių muitai didesni, juo ty išdirbinių dirbtuvėse darbininkai labiau išnaudojami. Muitai ant medvilnės audinių yra dideli, o visuomenė tik dabar išgirdo apie bado algas Lawrence'o audėjų. Labai dideli muitai buvo nuo cukraus, bet cukraus dirbtuvėse darbininkų algos labai mažos, o už tai cuk-

rus: labai brangūs, o jo reikalauja lygiai gaunantis menkas algas darbininkas kaip ir milijonierius. Todėl kongresas ir nutarė, muitą nuo cukraus sumažinti. Ta įvedus, cukrus turės būti pigesnis.

ITALIJA.

Pereitą savaitę Ryme pasikėsinta ant Italijos karaliaus Viktor-Emmanueliaus gyvasties, kada jis drauge su karalienė ir dideliu palydovų skaitliu važiuojo apvaikšioti savo tėvo, Humberto, gimimo dieną. Į jo karietą paleista tris šūvis, kurie vienok karaliaus nepataikė, bet sužeidė kelis aplinkinius. Sovietas, jaunas dar vaikas, vardu Antonio Dalba, tapo suimtas ir prisipažino esąs individualistų anarchistu. Jis užtikrinėjo, jog nieks jo prie to darbo negundė ir jis pats vienas nusprendęs užmušti karalių, nes gavęs tokį įkvėpimą "regėjime". Policija savo keliu spėjo, kad šis pasikėsinimas buvo rezultatas gerai suplanuoto suokalbčio iš anarchistų pusės, ir žinoma, stengiasi situom siulu pliciti prie paties suokalbčio mazgo. Galimas apie platų suokalbį nesiliaujat: tai iš vienu, tai iš kitur gaunama žinios, kurios neva turty liudyti apie senai išdirbtą suokalbčio planą. Pagal tą gaudą ne tik karalius, bet ir Italijos premieras Giolitti ir užrašęzinų dalykų ministeris Giuliano buvo miriot pasmerkti. Apie tai buv anksčiau gauta žinios nuo slapstosios policijos Berne, Genevoj, ir Berlyne. Planas buv buvęs sudarytas Šveicarijoje, o Turkijos anarchistai tam teipgi gelbėjo.

Kiek tame teisybės — nežinia, vienok ta aplinkybė, kad Italijos anarchistai labai priešinosi užvedimui karės su Turkija, mediant jui didelį nuozirgą. — Iš kitos pusės žymiausi anarchistai išreiskė, jog Dalba yra visai jiems nepažįstamas ir pasmerktis jo pasielgimą. Anot jų pačių žodžių, jie buvo ir yra priešingi karui Tripolij, vienok karališką giminę gerbią už jos demokratikus persitikrinimus.

Tripolij dar vis kaunasi ir karui galio nematyti. Paskutinės žinios iš Konstantinopolio praneša, jog vėl laukiama nušio ant jurių ir dar likusie turkiški laivai gavo paliepinimą išplaukti iš Dardanelų anklustumos ir prieštintis Italijos laivynui, kuris artinasi prie netolimų iš čia salų. Rusijos Juodųjų jurių laivynas teipgi renkasi prie Bosforo, kad buti arčiaus. Matyt, kad kanoras užnuodžiama ore.

CHINAI.

Naujai Chinų respublikai nekaip sekasi. Užvedimas naujos respublikoniskos tvarkos buvo labai lengvas, bet jos palaikymas pasirodo labai sunkus dalykas. Mat pakilo vel revoliucija tarpu karumenės ir prasidėjo muštai dar smarkesni, negu pirmaus. Apie miestą Honkong buvo sparkus muštai per istisą pereitą savaitę, o viename tik mieste Kantonė užmušta per 1500 žmonių. Mieste Sevatov suderinta Vokiečių konsulas ir abeškai svetimačiaus pradedą grestį didelis pavojus. Sukilusių vadovas, tulas Luk, atvirai pargarsines, jog jeigu dabartinės valdžios kariumenė neušilins, tai jie tyčiai užpulsia ant svetimačių, kad perversi kitas viešpatystes įsimaistų Chinų naminių kovon.

Prie to gal ir prieis, nes keli vokiški, angliški ir amerikoniški laivai gavo paliepinus skubiausiai plaukti prie revoliucijos gaisro apipytų vietų, kad reikalui priešus, apginti savo pavaldinius.

Paskutinės telegrafiskos žinios praneša, buv visą viesulą Chinijoje paslapčiai kelia Japonija ir iš dalies Rusija. Japonija labai le-

norėtų užgriobti dalį Chinijos, nes jos gyventojai jau nebegali išsistekti salose, ypač nuo laiko, kaip Amerika pradėjo jų pasatvę neisileisti. Anglija pradeda kreivai į tą visą žiūrėti ir bando susiartiinti su Sav. Valstijomis, kad reikalui atėjus pastoti kelia Japonijos ir Rusijos politikai. Žingeidžiausia yra tas, kad Anglija yra prieteliskuose ryšiuose su Japonija iš vienos pusės, o su Rusija iš kitos pusės (Persijos klausime). Dabar jai prisicinia jieskoti trečio prieteliską prieš pirmu du. Dauguma mano, kad iš šių pinklių susipins tokis Chinijoje mazgas, kad tik didelis karas tegalės jį perkirsti.

IS LIETUVOS.

IS VILNIAUS.

(Nuo mūsų korespondento). Vilniaus lietuviai dainininkai ligisid nebuvo kaip reikiant susiorganizavę, tai ir choro gero, galima sakyti, nebuvo. Choravėdžiai nuolat mainėsi, mainėsi taip pat ir dainininkai. Taip kad sudaryti gėrą molatiją chora beveik negalima buvo. O choras juk labai reikalingas. Niekas taip negali užsundusios dvasios vadinti, kaip daina. Tai gerai jau žinoma iš patyrimo. Apšundę jį lietuvių Vilniuje daugybė, reikia juos žadinti, būdinti iš miego. Varoma tasai darbas, kaip tik galima. Bet vienas iš ty žadintum irankių — daina — labai silpnai ligisid buvo išnaudota.

Paskutiniai metai Vilniaus muzikalinę mokyklą mokesi ketetas lietuvių ir lietuvių — vieni dainuoti, antri fortepijonu skambinti ir t.t.

Iš ty tai muzikalinės mokyklos mokinių tarpo ir kilo iniciatyva taip sutvarkyti choristus — dainininkus ir dainininkes, kad sudarys gėrą molatiją chora.

Pradėta agituoti, tarties ir štai vasario 8 dieną įvyko pirmasis dainininkų pasikabėjimas delei to reikalo. Susirinko daugiau kaip 30 dainininkų. Paaikinus susirinkusiems susirinkimo tikslą, pastatytą pirmiausiai išristi klausimas, kokias pamatas dainininkų organizacijai turėtų sudaryti: ar jis turi būti savystovė draugija (legalizuota), ar tik šiaip privatinė autonominė dainininkų kuopa. Trumpai pasiginčijus, dauguma balsų nutarta tuo tarpu sudaryti tik privatinę autonominę savaranki dainininkų kuopą, je jei pasirodytų reikalinga, tai vėliau — gal ir legalinę viešą dainininkų draugiją sudaryti.

Dar apkalbėjus būsamosios dainininkų kuopos, kurią nutarta vadinti "Daina", pamatus ir apibriežus istatų pamatinis dėsnius, susirinkimas išrinko iš savo tarpo aštuonius žmones (6 vyrų ir 2 paneli), kuriems pavedė išdirbti ir busimajam įsteigiamajam susirinkimui apsvastyti induti kuopos reguleminą (istatus). Po to susirinkusieji išsiskirstė.

Vasario 11 dieną įvyko jau įsteigiamasis susirinkimas. Susirinko daugiau, kaip 40 dainininkų. Vienas iš pereitame susirinkime išrinktos komisijos vardu perskaitė susirinkusiems reguleminio sumanyimą. Susirinkimas, kiekvieną straipsnį atskirai apsvastęs ir šitą pataisęs ir pridėjęs, regulėminą priėmė. Manydamas, kad gal ir Amerikos lietuviams dainininkams ne pro šali bus sužinėjus, kaip Vilniaus lietuvių dainininkai susitvarkė, ir tuo pasinaudojus, žemiau čia paduo du istisą priimtąjį reguleminą (istatus). Stai jis:

Vilniaus Lietuvių Dainininkų Kuopa "Daina".

Istatai.
1. Kuopos tikslas — kelti tautinę lietuvių muzikos-dainos dailę.

2. Tuo tikslu kuopa: a) sudaro savo chora, kuris visas arba dalimis gieda Vilniaus bažnyčiose, b) dainuoja per lietuvių draugijų keliamausius vakarus, c) intaiso dainų vakarus, d) intaiso dainų vakarus, koncertus, vaidinimus: su dainomis, dainų šventes, gegužines ir t.t., d) kasmet apvaikščioja iškilmingai savo metinę šventę.

Pastaba. Savo veikimo pradžioje Vilniaus dainininkų kuopa "Daina" prisiglaudžia prie "Rutos", tečiaus visai autonomiškai pamatais. Gandama iš "Rutos" savo susirinkimams ir repeticijoms butą, "Daina" apsiima (tik ir tiek sykį) padidinti "Rutoje" per jos keliamausius vakarus.

3. "Dainos" nariai yra trejųpos rūšies: tikrieji, šelpėjai ir garbės nariai.

4. Tikruojū "Dainos" nariu gali būti kiekvienas Vilniuje gyvenęs lietuvis arba lietuvė ne jaunesnis, kaip 15-ikos metų, turintis gėrą balsą ir muzikali klusumą ir įmokas "Dainos" kasson kasmet po 50 kap.

Pastaba. "Dainos" priimami ir jaunesni kaip 15-ikos metų, tečiaus be sprendžiančio balso teisės.

5. Narių šelpėjų gali būti tas, kurs kasmet įmoka "Dainos" kasson kasmet po 3 rubl.

6. Garbės nariu renkamas žmogus, įmokęs nemažiau kaip 50 rubl. arba šiaip jau žymiai klusnos būvai pasidarbavęs.

7. Tikrai tikrieji ir garbės nariai turi sprendžiančią balsą ir gali būti valdybos išrinkti; šelpėjai teturi patarąjį balsą.

8. "Dainos" narių prima valdyba, kiekvieną bent dviem nariam rekomenduojant, patvirtina gi visuotinasis susirinkimas.

9. Narių priedermė lankytis punktualiai pasikirtomis valandomis i choro repeticijas ir dainavimus.

10. "Dainos" turtas susideda a) iš narių mokesčių, b) iš pelno iš vakary, koncertų ir t.t., c) iš aukų.

Pastaba 1. Metinis mokeskis galima įnešti ir dalimis.

Pastaba 2. Negalintieji mokesčio įnešti, arba visai nuo jo esti paliausojami arba jiems mokesstis sumažinamas. Tik kiekvieną sykį reikia tuo reikalu valdybon kreipties, kuri ir duoda tam tikrą nutarimą.

11. Draugijos reikalus veda valdyba, slaptu balsavimu viešniems metams renkama, susidedanti iš 8 žmonių: pirmininko, jo padėjęjo, izdininko, sekretoriaus ir keturių valdybos narių.

Pastaba. Kad valdybos posėdis butų teisėtas, reikia kad dalyvautų jame bent 4 valdybos nariai. Balsams pasidalijus perpus, persveria pirmininko balsas.

12. Valdybos nariams i pagalbą renkami 2 kandidatai, kuriu du užstoja valdybos narius, jiems susirgus ar kur išvažiuavus.

13. Vyriausiąją valdžią turi visuotinasis narių susirinkimas, kuriame turi lygų balsą visi tikrieji "Dainos" nariai, be skirtumo lyties, humo ir padėjimo. Visuotinas susirinkimas skaitosi teisėtas, jeigu susirenka nemažiau, kaip trečdalis narių. Jis svarsto visus svarbesniusius kuopos klausimus ir išriša daugumą balsų. Šiaip jau reikalai nutariai paprasta balsų dauguma. Gi istatus permąinti, nutarti kuopą uždengti gali nematari kuopą trečdaliu visų kuopos narių ir, tai dvių trečdaliu balsų dauguma.

Pastaba. Nariai, supanitusieji svarstyti šitos klausimus, turi išanksto pranešti apie tai valdybai, kuri paduo du susirinkimui savo nuomonę apie tuos klausimus.

14. Susirinkimai esti paprastieji, susaukiami pagal reikalo, ir metiniai — vieną kartą per metus. Paprastieji susirinkimai esti suaukiami valdybos, revizi-

jos komisijos arba parcielavus bent 10-čiai žmonių.

15. Kasos stoviai patikrinti ir knygomis peržiūrėti visuotinasis susirinkimas renka kasmet Revizijos Komisiją iš 3 žmonių.

16. Prieikus likviduoti "Dainos" reikalus, jos turtas turi būti atiduotas kokiai nors draugijai ar įstaigai, turinčiai tikslą kelti tautinę lietuvių muzikos-dainos dailę.

Istatumus peržiūrėjęs ir patvirtinęs, susirinkimas išsiskiria valdybą, kurion pateko 6 dainininkai ir 2 dainininkės ir i kantidatus — 2 dainininkes. Reikia čia pastebėti, kad prieš renkant juos išreikšta pagedavimas, kad valdybon patektų pusė vyrų ir pusė moterų. Visi ty teisingą pastabą nielu noru priėmė. Tečiaus balsuojant išėjo taip, kad visgi vyrų truputį daugiau valdybon pateko. Mat, labiau buvo išsilabę balsuojant balsai.

Kol istatumus patvirtino ir valdyba išrinko, susirinkimas užsėdė toli po pusiaunakį, tai nieko daugiau laisvės susirinkime nebesvarstyt, net ir Revizijos komisijos nerinkta. Atidėta tai kitam susirinkimui, kurs ne užilgo turbūt bei įvyks.

Pabriežęs čia visą tai, negaliu neisreikšti savo džiaugsmo, kad nors sykį Vilniaus dainininkai susipietė burin. Tai labai svarbu. Viena, svarbu, kad "Dainos" choras galės žadinti vietinius lietuvis, bet dar svarbiau tai, kad šis choras vasaros metu galės važinėti i lenkinamąsias lietuvių gyvenamąsias vietas, kur paklonius dainelėmis žadins lenkinamuosius lietuvis, budins juos iš miego, žadins ir kels tautinę jų samonę.

Chorui mokyti mokytojų mums netruks, nes turime net keturis mokytojus-muzikus — pp. Dirgį, Dulkėvičių, Adamavičių ir Česnulėvičių. Visi jie muziką gerai supranta ir pasisvėntę yra pasidarbūti, kad tik muzikos-dainos dailę augstyn pakelti.

Ir negalima nei abejoti, kad tai pavyks. A. Vėgėlė.

IS VILNIAUS.

Mišri Vilniaus dailininkų draugija atidarė šiomis dienomis vadinamąjį pavasario paveikslų parodą. Tai jau 4 iš eilės tokia paroda Vilniuje. Papodoje įstatė savo veikalus 50 dailininkų, daugiausia pradedančiųjų ir tati vilniečių. Paveikslų išviso 300. Žymesnieji Vilniaus dailininkai, kaip antai Ruscikas, Antokolskis (ėvas), Ribakovas ir Žmuidzinavičius nebedavė i šią parodą nei vieno savo paveikslą, taigi įžymesnių veiklų toje parodoje beveik nei nėra.

Prof. Piroznikovas, grojęs koncertinu vasario 4 d. "Rutoje", tarp kitko pagrojo tuomet ir vieną lietuvių kompoziciją, Simkaus "Kur bakūzė samanota". P. Piroznikovui pirmą kartą teko groti lietuvių muzikos veikalą ir jam begalo patikusi toji dainelė, taip kad intraukęs ją i nuolatinių savo repertuarą, sutatyti iš geriausiųjų koinpozitorių veikalų. Beto, p. Piroznikovas surašė iš p. Adamavičiaus, turinčio didelį Merkinės dzukų melodijų rinkinį, 16 dzukų liandes dainelių, kurias taip pat žadąs intraukti i savo repertuarą. Prof. Piroznikovas žada netrukus važiuoti i koncertuot Anglijon ir Amerikon. Pažinęs dabar "Rutoje" arčiau lietuvių, gerbiausai muzikas žada, nuvažiuavęs Amerikon, visupirma susipažinti su lietuvių kolonijomis Chicagoje ir k.

Pagirio geležinkelio valdybos valdininkai, kaip rašo "Rieč", nutarė atidėlioti iš savo algos pusę nuosimčio badaujančiųjų Rusijos valstiečių naudai.

"S.-Z. T." rašo, kad mirus buvusiam Vilniaus gub. bajor-

vedžui, grafiui Adomui Ploteriui, jo Svėkšnos (Rascin. ap.) dvare, likęs didelis svarbių ir retų senovės dokumentų archyvas. Tarp kitko, tame archyve esą niekur nespauzdinti lietuvių kalba rankraščiai žinomų lenkų ir lietuvių rašytojų XVI—XVIII šimtmečių, kuriuos buvęs kūrėjęs išspauzdinti mirusiojo tėvas, gr. Steponas Ploteris. Jisai, kaip žinoma, du sykii buvęs apvažiuavęs visą pasaulį, ir jo kelionės užrašai taip pat esą tame archyve. Čia perkelti iš Gedminaičių dvaro (taip pat Rascin. ap.) kai kurie Ivinio raštai apie 1803 metų atsikikimus, o taip pat jo pirmoji lietuvių gramatika ir lenkų lietuvių-rusų žodynas, kurį mini Šlupas ir k.

Vėta butų kuriaug nors mūsų mokslineiui su tuo svarbum archyvu susipažinti.

Kertantieji netoliese Garždų miestelio (Telšų pav.) girią darbininkai buvo sutreikavę, metę darbą vieną dieną, reikalaudami pakelti algos. Tris darbininkai suimti.

Siemet rugsėjo mėnesį sučina lygiai 50 metų, kaip mirė didelis Lietuvos dainius, rašęs lenkiškai, Liudas Kandravičius (Vladislovas Sirotekma). "Kur. Lit." prašo dabar savo skaitytojų siųsti i redakciją visą, kas ką turi ir žino, apie Kandravičių: jo laiškus, nežinomas raštus, rankraščius, atsiminimus apie jį ir t.t. Kas bus spauzdinta, "K. L." spauzdisias savo laikraštyje, šiaip dokumentus redakcija atiduoda i leidybą "Moksl. Draugijai".

Imperatoriaus archeologų komisija prasė Vilniaus gubernatoriaus duoti jai peržiūrėti visus pilies kalno išnaudojimo kanalizacijos reikalams, jei tokie pilnai tikrai butų sutaisyti.

Valstietis Romualdas Ačgauskas gavo leidimą leisti ir redaguoti Vilniuje savaitinį laikraštį lietuvių kalba vardu "Valstietis" ir einantį tris kartus per savaitę laikraštį "Lietuvos Varpas".

Vilniaus rusų atstovas V. Dumojė, Zamislovskis, ir 4 Dumon žadąs statyti savo kandidaturą. Tečian, kaip rašo "Rieč", Vilniaus senatikiiai, kurie daug nusverią rusų atstovo rinkimuose nenorį daugiau rinkti Zamislovskio Dumon, Zamislovskis įsigijęs sau cenzą apskritėje.

"Rieč" rašo, kad Vilniaus prokuratura vėl pakėlus klausimą apie netikruosius atestatus (mokyklų liudijimus) ir pasiulusi teisti — turinčius netikrus atestatus valdininkus teismo rumose; visus gi kitus, kurių esą daugiau, nei šimtas, teisti apygardos teisme.

— Vilnis —

Lenkų Mokslo Draugų Dr-jos (Towarzystwo przyjaclai nauk) susirinkimas buvo vasario 1 d. Visą laiką buvo tariamasi apie Pilies kalno apsaugojimą nuo jo suvartojimo miesto kanalizacijos tikslams. Jonas Luckevičia papasakojo Pilies kalno istoriją, apie tvirtovę kadaise ant pat jo virsaus stovėjusią ir apie kunigaikščių rumus pakalnėje. Iš senovės tvirtovės pasilikę iki šiai dienai bokstas paverstas dabar kavine. J. Luckevičia aiškina, kad daug senovės paminklų galima tikėtis rasti Pilies kalno viduryje. Visas susirinkimas vienu balsu nutarę, jog pas mus iki šiol nėsama kaip užginti naikinti nepasauktiems veikėjams brangiausiųjų praeities ir kultūros paminklų, todėl būtina reikalinga sutvėrti tuo tikslu besirūpinančią draugiją. Nutarta inkurti bent nuo 1909 m. veikiančios Peterburge senovės paminklų palaikymo ir globojimo Dr-jos škyrį. Daug susirinku-

siųjų tuoj įsirašė i būsimojo skyriaus narius.

Skrajotojas Sarskis šiomis dienomis išvaizavo i Baku, kur ketina nupirkti aeroplana Vilniaus skrajotojų klubui. Kludnas gistas ketina netrukus inkurti Vilniuje skrajotojų mokyklą.

— Lietavc. Žinios —

IS ZASLIŲ, Trakų pav.

Sausio pradžioje čia buvo suaukti rinkiniai apsvastyti, kur dar reikėtų steigti mokyklų. Buvo siulyta steigti Stabintyskyje ir Puotakieme; tie sodžiai yra dideli ir viduryje tarp kitų sodžių. Bet visi vienu balsu suriko "ne reikia". "Vistiek, šaukė rinkiniai, ar kur yra mokykla, ar nėra, mums reikia savo vaikų mokyti namie lietuviškai skaityti maldos knygas. Tegų pirma moka lietuviškai, paskui rusiškai, tuomet mes duosime žemės ir leisime steigti mokyklą. Rinkiniai tą nutarimą liepė raštininkui įrašyti i knygas. Atkaklis.

IS KULIŲ, Telšų pav.

Jau pusemetis, kaip Kuliuose žydas Kan, vadinamas Lozarkin, atidarė savo namuose traktierių su teisėmis pardavinėti spiritinius gėrimus. Sventadieniai, po visam, ne vienas kuliškis tane traktieriuje laikrodėlį, pinigų palydėdavo, kai kuriam reikdavo kruvino pakausia namon grįšti, vieną-antrą savaitę lovoj pagulėti. Vis tai niekis. Atsikikimas sausio 29 d. visus kuliškius nustebino, siurpulus nukratė: Lozarkio traktieriuje tris kuliškieji girtukoliai ant vietos užmūšė visai nekalta, blaivų, pasišildyti inėjusi, jauną 25 metų vaikyną. Niekas Kuliuose ligisid, kol nebuvo traktieriaus, panašaus atsikikimo neatmena. Be traktieriaus, Kuliuose yra 4 aludės ir monopolis. Gyventojų gi nedang: neskaitant žydų, daugiausia yra davatų, prie bažnyčios susispietusių. Joms traktieriai nereikalingi. Vyrai krikščionis ant pirštų suskaitomi. Turgų nėra. Nesuprantama, kuriai balai, tiek daug čia girtybės namų. Kol bus Kuliuose traktierius, tol žūs kuliškieji jame, tol neišnyks tenai užmušimai. Gal patars, gerb. "Vilties" redakcija kuliškiams, kokiuo būdu galėtų jie tą nelabąjį Lozarkio traktierių panaikinti, kuris duoda vietinių gyventojų dorą ir sveikatą. Kulys.

IS GEGUŽINO, Trakų pav.

Teko man buti viename šios parapijos sodžiuje pas vieną ukrainką. Pamatęs ant sienos kaubant nepaprastą paveikslą, klausiu, kur jį gavę. Seimininkė man atsakė: "Tai šventas abrozas; yra Vilniuje kunigas, jis tuos abrozas veža iš vietos pietos ir žmonėms pardavinėja po 3 rubl. 50 kap. Tie pinigai bus skiriami vaikams auginti, kurie užaugę paturės "polską viarą" ir bažnyčią.... Seimininkė ypač džiaugėsi, gavus nepaprastą madaikėlį ir rožančių. Kas turi, girdi, tokį madaikėlį ir rožančių, nereikia kalbėti poterių, jie atstoja visas maldas ir brostvas, nereikiam poteriauti galima esą to vietoj pasišėti. "Kas tamsiai taip sakė?" klausiau seimininkės. "Gi tas žmogus, kurs pardavė!" atsakė seimininkė.

Nesunku suprasti, kieno tai buvo žmogus ir koks kunigas jį atsiuntė. Pašaltetis.

IS PANEVŽIO.

Nemalonu tikinčiam žmogui girdėti, kad lenkai, kurie nuolat didžiojausi savo kultūra, taip jau apjako, jog šventoj vi nebežmoniška elgiais, užr kame esą. Todėl čia jau ne tik dėl kalbos teis-

dėl tikėjimo, kova su lenkais, kurie iš bažnyčios nieko nenori, vien tik lenkiškos kalbos platinimo, kurie bažnyčios lenkybės reikalus stato augščiau, negu tikėjimo. Jeigu taip jau žinodamas iš viršaus apklaivinti, tai Vilniaus vyskupijoj graso tikėjimui pavojus: vieton katalikybės imacija platinimas taip vadinamoji "polska wiara", kurios vadovais lieka minia. Gana kunigui išgirsti iš minios: "Nie pozwalam... Nam nie trzeba"... ir turi jis eiti zakristijon. Vilniaus augštesniajai dvasiskajai reikėtų apsidairyti, kur ji žengia. Juk lenkų dvasiskajai išaukšto tokius žmones, kuriems bažnyčia tiek tereikalinga, kiek ji tarnauja lenkybei, kunigas nieko vertu laikomas. Tik ką atvažiavusi, paizdžiu, Eišiškėsna kunigas, nieko dar nepradėjęs, tiesiog nepažįstamas, inlija sakyklon ir už persižengiojimą ir persikaitymą evangelijos lietuviškai... išvytas lieka. Mano nuomone nepergerai daro ir kunigas pamokslininkas, lengvai apleidžiamas sakykla. Matant pavojų tikėjimui, vertėtų kunigams drąsiai stoti į kovą su tais netikėjimais, dekadais ir iš sakyklon lengvai nesitraukti. Juk nukentėti reikale yra kunigo priedermė.

Endekų pasisekimai Vilniaus vyskupijoje pradžioje ir Kauno vyskupijos lenkus. Ypač Panevėžys sujudo. Prie kun. Chodoravicaus, kuris ilgus metus Panevėžį klebonavo ir pažino gerai savo klausytojus, retai kada buvo sakomi pamokslai. Dabar-tinis klebonas pridojo, pamaldų lenkams. Lenkai matydami klebono palankumą emė organizuoties ir reikalauti dar daugiau. Susirado agitatorius, kurie, girdėsi, giriasi surinkti daugelį parąsų, kad bent gi to visų lenkų judėjimo būtų matyti noras geriau susipažinti su tikybos tiesomis. Musų lenkai iš bažnyčios užsiimanę padaryti tautines mokyklas stiprinti lenkų reikalams "na Litvie". Ne sykį man teko girdėti nuo lenkų katechetų tik pasityčiojimus iš lenkiškų pamokslų. Girdi, netaisyklingai esą sakomi pamokslai.

Reikia tikėtis, kad Panevėžį nepavyks endekams lenkams išnaudoti bažnyčios savo reikalams. Čia nėra Gintautų, ir lietuvių panevėziečiai, tai ne Vilniaus vyskupijos avinėliai. Lietuviai pripažįsta bažnyčią su Kristaus mokslu, o ne su endekų ordeno programa. Tas Panevėžio lenkinimas per bažnyčią suras protestą ir iš aplinkinių parapijų, nes visi tuo užsintere-savę.

Kun. J. Tis.

IS PIKELIŲ, Telsių pav.

1912 metais sausio 31 d. vakare 8 val., penktam varste nuo Pikelių pas Dagių eglėnėlį, prisivijo trys važiuoti plesikai važiuojantį iš Pikelių į Židikus Bruzų kompanijos agentą Bruzą, sustabdė, gerokai apdaužė, atėmė iš jo 432 rubl. pinigais ir 28 rubl. markėmis, paskui susiėdė ir ruttis ir nudumė ant Lušės. Bruzų grėklis buvo per visą dieną važinėtas, nuvargęs, negalėjo vyti pleskių. Ir lig šiai dienai nėra žinios, kas jie tokie būvę. Policija jų įjėskoti nelabai rupinasi. Bruzų pleskai nepažino, tik vienas, kuris krattė jo kišenes, turėjęs juodą barzdę, kitas, kuris turėjo suspaudęs jį už kaklo, stovėjęs užpakaly, ir jis jo nematęs. Matyti, kad tie plesikai ne iš tolo tebuvę, tos pačios apylinkės gyventojai, nes jie gerai žinojo visą Bruzų padėjimą ir sekė, kada jis grįžo su pinigais.

Nuostabu, kad policija, pleskių niekuomet neranda. Galui paminti keletą atsitikimų, kur plesikai vis pasislėpdavo. 1910 m. kovo 15 d. prie Lušės stoties užmušė žydą, bet žmogų džių nesugavo. Tais pačiais metais gruodžio 7 d. prie pat Lušės stoties apšėdė Pikelių žydą, išmušė jam du dantius, atėmė 28 rubl. ir laikrodėlį; plesikai niekas ir nemėgino įjėskoti. Paskui vienai Pikelių žydei, važiuojančiai iš Lušės stoties, plesikai atėmė 60 rubl. Po kiek laiko grįžtantį iš Lušės žydą, kur buvo užpuolę trys plesikai, bet tuo metu užvažiavo pats, plesikai išbėgo, ir žydai laiminę pavyko išsprukti iš jų nagų. pašalijonas Ueleckio buvo metu pas Dagių eglėnėlį ir dideliai sumuštas. Tais pačiais metais

po kelią. Vazi. tuomet žydus keliu, rado primušą Peleckį ir parvežė į Pikelius. Pleskių taip pat neįsėjo.

Baisų nakties laiku keliauti pro Lušės stotį, bet nelabai drąsų ir dieną, nes nuo Pikelių lig Lušės beveik nėra artų kelio nei vieno gyvenimo — kitinės dviračio laukai ir miškai per visus astuosius varstus.

J. Dagis.

IS GRISKABUDŽIO, Naum. p.

Griskabudis — neperdidokas bažnyčiamis su keletu šimtu gyventojų. Po buvusio gaisro žymiai pagražėjo. Namai — vis daugiausia lietuvių ar vokiečių žydų dar čia neperdaug. Ir, kaip girdėti, dar ketinai iš čionai išvartyti visus tuos žydus, kurie valdo žemę ne "ant dano", tik yra pirke ją po "ukazų". Tokių čia yra apie 15 šeimynų. Gražiausi tai mokyklos nauji namai, kurie tuojau kiekvienam naujai atvažiavusiam puola į akis.

Aplink Griskabudį gyvena turtingi ukininkai — lietuviai, tarp jų yra įsipaundė ir vokiečių. Tačiau žymesnės ukio kultūros čia nelimo nematyti — gyvena, galima sakyti, mažne senoviskai.

Geriantiems čia yra įsteigtas monopolis ir, rodos, 4—5 smuklės. Yra keletas krantuvių, iš jų dvi lietuvių. Lietuviams sekasi neblogiau kaip žydams.

Vincė.

IS RODUNIŲ, Lydos pav.

Surašius Rodunios klebonui pagal vyskupijos valdytojo cirkulero, kas lietuvis, kas lenkas, lenkai emė leisti po parapiją kalbas, kad lietuvių tik delfo tiek daug atsiradę, kad klebonas kitus prieš norą rašęs lietuviams. Išgirdęs tas kalbas, kun. klebonas sausio 29 d. apskelbė visiems iš sakyklos, kad visi — lietuviai ir lenkai — gali persirašyti, kaip kam geriau patinka. Bet nei vienas lietuvis nebuvo atėjęs.

Kelievis.

IS EŽERENŲ, Kauno gub.

Ežerėnų inteligentų būrelis su manė įsteigti čia naują draugiją vardu "Ežerėnų dramos-muzikos-dainavimo-literatūros draugija".

IS LIEPOJAUS.

Sudegus Vikandro ir Larsono fabriku, kaip rašo "B. V.", nustojo darbo ir pasilikę be duonos kasmio apie 1.000 darbininkų. Kadangi sudegė drauge ir kai kurie artimieji nameliai, kur gyvenę darbininkai, tai daugiau kaip 200 žmonių pasilikę net ir be pastogės.

Sausio 27 d. vakaro 6 val. iškilo baisus gaisras kamščių Vikandro ir Larsono fabrike. Sudegė fabrikas ir dar 11 namų. Fabrikas buvo apdraustas "Rusijos" draudžiamoj draugijoj už 1.033.000 rubl. Nuostolių fabrikas turįs vieną milijoną rublių. Tas gaisras atėmė darbą 961 žmogui.

Liepojaus lietuviai skaito daugiausia savaitinius laikraščius. Pagal daugumą yra šiaip skaitant: "Rygos Garsas", "Rygos Naujienos", "Saltinis" ir "Vienybė". Kiti visi laikraščiai mažiau skaitomi. Taip pat mažiau skaitomi tie laikraščiai, kurie dažniau eina: "Viltis" ir "Liet. Žin." Iš to matyti, kad lietuvių susipratimas čia nėra dar gerai pakilęs. Vieni iš jų pasitenkina tuo, kad pasiskaito laikraštį kartą per savaitę, kiti, mažiau susipratę, visai gali kapeikos laikraščius.

Liepojetis.

IS RYGOS.

Kaip daugelį vietų tarp lietuvių, taip ir Rygoje lietuviai yra persiskyrę į du "abazų" — kuniginių ir nekuniginių. Kuniginiai ir nekuniginiai, žinoma, kaulas ir tai gana smarkiai. Kunigams pasisekė užgriebti į savo rankas beveik visas Rygos lietuvių draugijas, o taipogi ant atskirų ypatų dvasios uždėjo savo sunkią leteną. Bėsimkalbanti su tokiais žmonėmis, rodosi, kad visa kunigija kalba jų lupomis, kad jie yra nustoje į savo proto, dvasios ir valios ir gyvuoją tik tuo, kas jiems inkvėp-tas. Tik ir tegirdi iš jų lūpų parjūrimus kunigų ir visų jų dar-niai sukelia dulkės.

by. Kunigai, anot jų, tai vieni-teliai Lietuvos rimtus ir iš-mintingi visuomenės veikėjai ir tik juose ir tėra mūsų išgelbėjimas. Visi gi, kas neina su kunigais, tai... piemenis. Apie juos kalbėti neverta!

Kad nors kiek kritikos ir mu-sų istorijos pažinimo turėtų tieponai, noris parašyti.

Bet nevisi lietuviai-rygiečiai pasidūda taip lengvai kunigams. Yra tarp rygiečių lietuvių, nenorinčių ramiai sau kunigų sutonos šėšelyj išsėsti. Tokie tai lietuviai susivėrė sau blaivybės draugiją "Giedra". Li-gi šiam laikui prie "Giedros" prisidėjo apie 230 narių, beveik iš-timintai darbininkai. Kunigai ir kuniginiai tos draugijos nelaimi-na, prie jos neprisideda ir dargi jos vakarų nelanko. Ir in-teligentių jų vakaruose esti, kaip paštuta. O "giedriečiai" tuo nelabai ir susirpina.

"Giedros" vaidintojai vieni darbininkai. Jie savo spekomis pasitiki.

Teko matyti ir jų vaidinimą. Kai kurie vaidino apyblogiai. Bet už tai yra tarp jų ir gerų vaidintojų, iš kurių, pasidarbavus, būtų ir visai geri artistai. Kad tik tai nenusimtyt menkais nepasisekimais ir toliau darbuotųsi. Giedriečių choras "Šlu-bnoja".

Pastebėjau, kad giedriečiai per vakarus tikiai lietuviškai šneka ir reikarčiais išgirsi svetima kal-ba. Kitos lietuvių drjos galėtų iš giedriečių pasimokyti savo kal-bos užlaikymo. Tikiai nežinia kokios priežasties dėlci nuo jų inteligentių taip šalinasi?

Dar vienas dalykas apie Ry-gą (nors "ty vienu dalyku" su-sirastų labai daug). Čia lengva ant gatvės nusipirkti lietuvių laikraštis. Daug lietuvių negu lietuvių miestuose. Kur tik nei-rai, kur tik stovi laikraščio par-davėjas, ten žiūrėk ir kasiinėja lietuvių laikraščius.

Kad taip būtų Vilniuje ar kitam kokiam lietuvių mieste, manau sau (apie Kauną nesakau — ten senai nebuvau)!

Bet čia tuojas prasidėtų kū-nigų prakeikimai, o Rygos lai-kraščio pardavinėtojai, kad nors kumpeletų ant baisiausiųjų ka-talikų kunigų keiksmų.

Petras.

— Lietuvos žinios —

IS PETERBURGO.

Užgavėnės — geriausias me-tas vakarams kelti. Keikvienas skuba prisilinksminti ir prisioke-ti prieš ilgą Gavėnios laiką. Tai-gi ir žmonės noriai juos lanko, o vakarų taisytojai turi kuo pa-sidžiauti pasidarbavę. Nesnaudžia ir Peterburgo lietuviai — neseniai turėjome progą pamatyti "Keistučio" dramą per Mažtūrę ir Savytarpių vakarą, dabar — sausio 30-tą dieną pasiklau-sėm muzikos ir deklamacijų, o ypač prisiokeimo lig sočiai stu-dentų paruoštoje vakarų sekoje. Koncerto programa, kad ir ne-perpaiki, buvo betgi geresnė, kaip pernai. Daug nustojo me, neišgirdo skambans p. K. Pet-rausko balso. O buvo prisiza-dėjęs dalyvauti, bet, kaip tai pa-prastai "garsintų" daroma, laikė savo priedermę užvilti, ir... ne-atvažiavo. Užtat pasigėrėjomės gražiu tenoriu kito mūsų daini-ninko — p. Babravičiaus. Pa-dainavo lenkiškai ir lietuviškai. Išviso programa buvo labai be-tautė — dainavo ir deklamavo lietuvių, gudų, lenkų ir rusų kal-bomis; ypač gaila, kad darė tai ne tik sveitinčiai, bet ir lie-tuviai, p. Babravičius ir stud. Vaičiūnas, kurs mēlodekla-mavo rusiškai. Puiki buvo dek-lamacija gudų kalba.

Svarbiausia betgi valanda buvo šokiams prasidėjus, kurie tęsėsi be atilsio ligi 5 val. ryto.

J. Ch.

— Viltis —

Kas doroj prasideda baimė, bai-giasi nedorybė. Kas religijoj prasideda baimė, baigiasi fanatiz-mu. Baimė — ar kaip principas, ar kaipo motivas — yra vi-sio pikto pradžia. Jameson.

Mintys yra šaknys. Žmogaus darbas paėina iš jo minties. Jei-gu kieno žodišai ir darbai paėina iš sugedusių mintių, jie sukelia vargą, kaip kad riedantieji tek-liai sukelia dulkės.

Buddha.

IS AMERIKOS.

MOTERYS KONGRESE.

Washington, D. C. Moterys reikalaujančios sau lygių su vyrais politinių-tiesų su savo vado-vėmis atkaklios iš visų Suvie-nytų Valstijų kraštų, atlanke kongreso komisija. Jos užtikri-no senatorius, jog jų reikalavi-mai su revoliucija nieko bendro neturi. Jos teigė, jog dabar vi-sos teisės vien vyrų sumanomos ir užgiriamos, o teisės ir moteris lytiš. Jane Adams, vedėja Hull House Chicago, apreiškė, jog šiuometinio prezidento rinkimuose milijonas moterų dalyvau-s, o daug tiek jų dalyvaus miestų valdininkų rinkimuose.

MOTERIMS PRIPAŽINTA BALSAVIMO TIESOS.

Columbus, Ohio. Konstituci-jos konvencijoj priėmė įnešimą pripažinti moterims balsavimo tiesas tokias kaip ir vyrams. Tas įnešimas turi būti įneštas valsti-jos konstitucijon.

NEGAUNA Miesto VIRŠI-NINKŲ.

West Liberty, Iowa. Šitas, tu-rintis 3000 gyventojų miestelis neturi miesto majoro, nė miesto tarybos narių kandidatų, nes nieks nenori kandiduoti. Todėl įrešioje per pagarsinimą laikra-ščiuose kvieisti pašalinius žmonis miesto majoro ir miesto tarybos narių vietas priimti.

GATVINIŲ KARŲ SUVA-ZINĖTI.

Springfield, Ill. Sulyg valdžios surinkty žinių, pereinuose metuo-se Illinois valstijoj gatviniai ka-rai užmušė 908 žmonis, o su-zeidė 10989. Tarp užmuštų bu-vo tik 18 pasazierių, o 284 gele-žinkelio darbininkai. Suzeista 736 pasazieriai ir 9199 geležinke-lio tarnai r darbininkai.

KAMBARYS BUČIUOTIESI.

Yonkers, N. Y. Grand Central geležinkelio kompanija čionyk-ščioj stacijoj įrengė specialiąs kambarj norintiems bučiuotiesi. Mat čia uždrausta kam nors, nei vaikams su tėvais ir besimylin-tiems viešai bučiuotiesi.

UŽDRAUDĖ GABENTI GINKLUS.

Washington, D. C. Presiden-tas Taft padėjo savo parąsą po kongreso rezoliucija, kuri leidžia prezidentui uždrausti iš Suvie-nytų Valstijų gabenti ginklus ir amuniciją į ispaniškas republi-kas, jeigu ten kiltų revoliucija, arba jei būtų namoma, kad ji kilti gali. Tas rezoliucijos pri-ėmimas šiom kartu krėpiasi prieš Meksiko revoliucionierius, kuriems bus sunku ginklus ir amuniciją gauti. Sulyg ty nau-jų teisų, gabenantį ginklus da-bar Meksikan gali but nubauti 10000 dol. arba 2 metais kalė-jimo.

UŽMUŠĖ KALĖJIMO PER-DETINIUS.

Lincoln, Nebr. Iš čionykščio kalėjimo išsiveržė trys kaliniai, jie užmušė kalėjimo perdetinų, jo padėjęjų ir du kalinių prižiū-rėtojų, o vieną sunkiai pasovę, o paskui išėjo per vartus ir pra-puolė. Tąsyk siautė sniego dar-gana, kuri paltengvį pabėgimą. Pabėgėliai kalėjiman pateko už banko išplėšimą. Kiti kaliniai nemėgino pašliuosuoti. Gavę žinią apie tas žmogžudystes ir kalinių pabėgimą, gubernatori-us pasiumė imitiją pabėgėlių įjėskoti; ir šerifas jų gaudyti ištrau-kė su pulku apsiginklavusių gy-ventojų.

PLEŠIKŲ UŽPUOLIMAS.

Hillsville, Va. Pulkas pleskių atėjo čia iš kalny, kuriuose jie savo pasislėpimo vietą turėjo, įsiveržė teisman ir nušovė tei-sėją, prokuratorių ir šerifą, kuris rengėsi teismo nusprendimą per-skaityti. Mat teisme buvo per-kratijama byla vieno pagauto plesiko, tai jo sandraugai atėjo į pailuosuoti. Prisikintijie, ku-rie buvo kitame kambaryj, tapo nepavojingai suzeisti.

TURBUT DYKAI NORĖJO VAŽIUOTI.

New York. Ant Istogo gabe-nančio piens New Haven gele-žinkelio vagono rado kunus dvie-jų jaunų vaikų. Galvos abie-jų buvo sutriušintos. Turbut abu dar norėjo dykai pasivažinėti ir ant stogo vagono užsirangę, bet nepasisaugojo bėgant trauki-niui po tilto apačia.

VALDŽIOS CHEMIKAS WILEY PASITRAUKĖ NUO VIETOS.

Washington, D. C. Pasitraukė nuo vietos Dr. Wiley, chemikas žemdirbystės departamento. Jis sako, jog būty traukdamas savo darbuose, todėl negalėjo prider-anciai prižiūrėti tyrimo valgio produktų ir jog fabrikantai siun-tinčio nuolatai skundus ant jo biuro ir ty skundų klausyta.

PASIMIRĖ ŠIAURINIŲ KRASTŲ TIRINĖTOJAS.

Philadelphia, Pa. 17 kovo pa-simirė savo namuose pagarsė-jus Amerikos laivyno oficerias ir Šiaurinių ledinių kraštų tirinė-tojas, kontradmirolas George Wallace Melville. Iš Amerikos laivyno jis pasitraukė 1903 m. Pasimirė turėdamas 73 metus.

PREZIDENTAS VĖL VAŽI-NĖJA SU PRAKALBOMS.

Washington, D. C. 17 kovo prezidentas Taft išvažiavo su prakalbomis, kuriose, žinoma, jis agituos už savę, girs savo politi-ką. Išvažiavo jis Bostoną; na-mon sugrįž seredos dieną.

PRASIZENGELIS TEISĖJĄ MĖGINO NUBAUSTI.

New York. Čionykščiam tei-sėjui Rafalskui atsiuntė pragarišką mašiną, su kurios pagalba mėginta jį geresnį svietan pa-siūsti, bet kad mašina negerai buvo sentaisya, ji, atidarant, ne-eksplodivo. Ji eksplodivo tik atidarant inspektorii Eganui ir jis tapo eksplozijos pavojingai suzeistas. Teisėjas mano, jog jam tą pragarišką mašiną atsiuntė draugai jo 30 metų kalėjiman pa-siūsto žmogžudžio ir plesiko, ku-ris išplėš Schifflo kasą.

MOTERIS BUS NUŽUDYTA.

Plymouth, Pa. Čionykščis tei-smas nutėsis nužudyti italijonę moterį Cusmano. Ji bus nužudy-ta berželio mėnesį šių metų. Šita moteris, drauge su savo nu-mylėtinu, užmušė savo vyrą. Tasai numylėtinis bus teigti nu-žudytas.

NELAIMĖS ANT GELEŽIN-KELIŲ.

Paughkeepsie, N. Y. Netoli nuo čia išsoko iš bėgių greitis "Twentieth Century" New York Central geležinkelio traukinys ir keturi vagonai nusirito į upę; ant laimės, toj vietoj buvo negu-lu, todėl žmonis pasisekė išgel-bėti. Suzeista prie to diktai žmo-nių; sunkiai suzeista mažiausiai 6 pasazieriai.

Norwich, N. H. Netoli Gabna susimūšė du Ontario & Western geležinkelio traukiniai. Prie to užmušta du žmonės, o daug jų suzeista.

Demerston, Iowa. Netoli nuo čia išsoko iš bėgių Chicago Great Western geležinkelio traukinys. Prie to 25 žmonės tapo suzeisti, tame yra 13 sunkiai suzeistų, o vienas suzeistas mirtinai.

IS DARBO LAUKO.

Milwaukee, Wis. Susreika-vo čia pieno išvažiotojai. Jie reikala-ja didesnių algų. Pieno iš-važiotojai susijungė unijon, apie ką pieno pardavinių savininkai nežinojo.

Lawrence, Mass. Streikas šešiose čionykščiose medvilnės dirbtuvėse pasibaigė, darbininkai kitų septynių dar streikuoja. Everetto dirbtuvės, kurios laike streiko buvo uždarytos, priims seniau dirbusius darbininkus. Nuo pandėlio 7000 darbininkų nutarė pradėti darbus šešiose dirbtuvėse, kitose septyniose nu-tarta streiką toliau tęsti. Strei-

VICTORAS EMANUELIUS, Italijos karalius kurį norėta pėreitį sa-vaite nusauti. (Žiūrėk apie tai politi-ko-se žinios).

kuos 3000 darbininkų, neskaitant 2000 išskirtų nuo darbo Everet-to dirbtuvėse. Grįžtanti darban pasidėjo dalį uždario skirti dar streikuojantiems. Dabar darbininkai iš kalėjimo stengiasi paliuosuoti savo vadovus Ettora ir Giovanneti.

New York. Tarybos angli-kasių atstovų su kasyklų savini-kų atstovais traukiasi toliau, bet jeigu iki 25 kovo nesusitaikys, ir Amerikoj užgims nuo 1 balandžio dienos streikai. Darbininkų va-dovai užtikrina, jog jie nemisi-lens, bet reikalauja išpildymo visų reikalavimų.

New York. Tarybos kasy-kų savininkų su darbininkais ne-nužengė toliau. Darbininkai ne-sutinka sumažinti savo reikala-vimus, jie pasirengę nuo 1 ba-landžio dienos streiką pradėti. Jeigu iki pabaigai šito mėnesio nepasiseks susitaikyti, susreikuos Pennsylvaniaj 18000 darbi-ninkų. Kaip iki šiol, darbinin-kų atstovai neturi vilties iki tam laikui susitaikyti.

Detroit, Mich.. Tarnaujanti ant Michigan alkūnės Grand Trunk geležinkelio gavo žinią, jog nuo 1 balandžio d. jų algos bus numazintos. Tarnaujanti mano, jog dėl to gal užgims streikas.

IS VISUR.

Anglekasių streikai Vokie-tijoj platinasi. Kasyklų savini-kai atmė darbininkų reikalavi-mus, todėl vis daugiau darbi-ninkų meta darbą. Bochume miesto valdžia uždarė visas smukles. Jų savininkai pasiuntė Berlinan protestą prieš tokį mie-sto valdžios padavadjimą.

Dirbantis Panamos kanalo dalį prie Culebra inžinierius pranešė, jog kanale jo dirbamios dar-lis yra vulkanas. Rods vulkanas tas neveikia, bet kylanti karšti-garai ir dumai rodo, jog jis ne-užgesęs, todėl gali išsiveržti ir kasamą kanalą išardyti.

Tripolyj, aplinkinėse Beng-hazi italai turėjo smarkų mušį su arabais. Arabų užmušta ir pašauta tūkstantis žmonių, italų tik 73. Kitą dieną susijungė turkai ir arabai sumušė italus. Turky vadovas Edhem Paša pranešė Konstantinopolin, buk ita-lų užmušta ir pašauta apie 2000 žmonių. Arabų nuotrotos buvo taipgi didelės; užmušta ir daug arabų moterų, kurios nešiojo lai-ke musio kariautojams amuni-cija.

Jeruzolimoj, bažnyčioj Chris-taus Palaidijimo vagiliai išlaužė duris, bet pavogti brangesnių daiktų neįstengė.

Laikraščiai praneša, buk Pe-terburge susitvėrė sauzudžių klubas, kuris turi jau gana daug sąnarių. Valdžios nariai kiek-vienam susirinkime traukia dešimtį losų, ir ištraukti turi nu-sižudyti. Susirinkimai valdybos atsibuvo kiekvieną kartą kitoj vietoj; valdybos narių kiti ne-pažįsta.

Chinuose šiemet tapo įvestas europinis laikas skaitymas.

Varšavoj ir kituose Lenkijos miestuose atsišaukia daug žydų ir žydėkaičių katalikių su reika-lavimu, kad juos užrašytų vėl žy-dais. Pirma mat, kad galėtų ir augštesnes mokyklas įstoti, kur žydams vietų mažai, priėmė jie gėruojų prašyti darbavijų pa-

katalikų tikėjimą; dabar, mokyk-las pabaigę, vėl grįžta žydų ti-kejiman.

Laikraščiai praneša, buk po-piezius kreipėsi į carą pažyde-mas atleisti kaltę teismo pas-merktam Varšavos vyskupui Ruskevičiui ir kun. Cieplinskiui. Ar caras popiežiaus prašymo iš-klaus, laikraščiai nepaduda.

Birželio mėnesįj dalyvaui prie pašventinimo naujai pasta-tyto stačiatikiško Soboro Varšavoj atkaks ten caras Mikalo-jus, todėl ochrana jau dabar pra-deda darbotiesi; daro krutas pri-vatikuose namuose, suima ypač daug darbininkų ir studentų.

Varšavą, o gal ir Vilnių, pradeda gabenti mėsa iš Sibi-rijos. Dabar, dėl stokos pašaro, kaimiečiai Sibirijoj labai pigiai parduoda savo galvijus, nes pa-saro neturi.

Iš Varšavos pabėgo bankie-rius žydas Rawicki su 300000 rublių žmonių pas jį sudėty pi-nigų. Pas tą žydą savo pinig-us mudė iš daugelis neturtin-gų žmonių.

Bagazo dalyj Drievislio gele-žinkelio Varšavoj, viename ne-atimtaine pakete, paskirtame pa-davinui, rado skurįj krepsinuką, o jame 140000 rublių procenti-nėmis popierėmis. Buvo ten ir pasportas kokių tai Aleksandro Golovino. Kokiū būdu tas ba-gazas Varšavon pateko ir kodėl savininkas savo pinigų nepaįješ-kojo, nežinia.

Lenkijoj, iš Lodžiaus į Varšavą geležinkelio atėjo didelė skrynia; ją patalpino geležinke-lio krautuvėse. Kadangi nieks atsiimti neatšaukė, o iš jos ėjo smarvė, skrynią atidarė. Viduryj rado pusiau supuvusius ku-nus vyriškio ir moteriškės. Ku-nai abiejų buvo baisiai subadyti supjaustyti ir sulaužyti.

Galicijoj vėl areštavo kelis rusiškus sniups kuriuos sugrie-bė spūdinėjant Austrijos atsigyni-mo paslaptis. Lvoce sugriebė ko-kį ten Stanislovą Rudziewskį. Rado pas jį svarbius rastus pa-rodancius, jog jis tarnavo Varšavos ochranoj.

Visą šeimyną pagarsėjusio lenko tapytojo Julijono Falato suleandžiojo pasūtęs šuo. Su-kandziotieje gydytiesi atvažiavo į Krakuvą.

Ryme, važiuojant uždarytoj kariotoj Italijos karaliui Victo-rui Emanueliui su karaliene, jaunas vaikynas palaido į jį tris revolverio šūvius, bet jie kara-liaus neužgavo, tik vienas šūvis pataikė eskortos oficeriui į galvą ir tas nupuolė nuo arklio. Ka-ralius Victor Emanuel važiavo apvaikščioti savo tėvo Humberto gimimo dieną, kuris 1900 m. tapo užmuštas. Sovėjas likėsi suimtas. Susirinkę ant gatvės žmonės norėjo jį sudraskyti, la-hai jį sumušė, bet policijai pasi-sekė iš minios rankų išverži. Sovėjas yra 20 metų mūrininkas Antonio Dalba.

Kariumenės Laguna distrik-to perdetinis, Emilio Madero, pranešė Meksikan, jog 75 mylios nuo Chihuahua buvo mušis pre-zidento kariumenės su revoliu-cionieriais ir revoliucionieriai tapo sumušti. Sulyg jo prane-simo, Laguna distrikte yra tik 800 revoliucionierij.

Suvenytų Valstijų už-sienij ministeris Knox, 15 kovo dieną atkako į San Jose, republikoj Guatemala.

kelti algas. Bet kasyklų savininkai, susitarę su kitų apskrčių kasyklų savininkais, nenori nusi-
lemti.

|| Chinuose, kaip mano svetimų kraštų konsuliai, riaušės trauk-
sis mažiausiai 2 metus, nes su-
valdymui riaušinių valdžiai pa-
jėgų trūksta. Dabar yra Chi-
nuose su viršum šešios kariūme-
nės armijos, laukiančios tik pro-
gos tarp savę karą pradėti. Kan-
tone ant gatvių mušiai pesiliauja.
Riaušiniai mėginio užpulti ant
svetintaučių miesto dalies, bet
užpuolung atmuše. 9 kovo mie-
ste užmūsta daug žmonių.

|| Meksiko revoliucionieriai už-
ėmė miestą Santa Rosalia; jį už-
ėmė revoliucionierių generolas
Salazar.

|| Per Krakovą perėję savaitę
perėjo pirmutinę šiemet audra
su perkunijomis.

|| Nuo 1906 iki 1912 m. Ru-
sijoj išsiųsta į tolimas gubernijas
30000 valdžiai neistinkų žmo-
nių, o 60000 ištemta iš jų gimti-
nės į kitas netolimas gubernijas.

|| Lietuvos aristokratas kun.
Radvilas, davė perdtinini len-
kiškos misijos kunigui Postawski
Paryžių 100000 frankų, nuo ku-
rių nuosinėiai turi eiti užlaiky-
mui lenko kunigo Paryžuje.

|| Rusijoj 1909 m. buvo tarnau-
jančių valdžios įstaigose 438818
valdininkų. Europinėj Rusijoj
vienas valdininkas išpuola ant
13 ketv. verstų, o Lenkijoj vie-
nas ant 3 1/2 versto. Taigi Len-
kijoj valdininkų yra keturisiskį
daugiau, negu tikroji Rusijoj.
Imant gyventojų skaitli: 1 val-
dininkas Rusijoj išpuola ant 143
gyv., Lenkijoj gi tik ant 87,4, ant
Kaukazo 1 ant 312,2. Lietuvoj
valdininkų yra teipgi daugiau
negu tikroji Rusijoj, o valdinin-
kai krašto nepakelia.

|| Tarybos atstovų Anglijos ka-
syklų savininkų ir darbininkų ga-
lutinai iširo. Tarybos vedamos
buvo užsienio ministerijoj. Mi-
nisterij pirmininkas mano pa-
duoti parlamentui užgerti suma-
nyta mažiausia darbininkų algų.
Dabar valdžia neturi galės strei-
kams galą padaryti. Laukiamas
todėl Anglijų badas, o su juom
drauge ir riaušės. Ministerij pi-
mininkas mano parlamentui pa-
duoti sumanytę teisių apie ma-
žiausias algas. Nuspresti apie ma-
žiausias algas jis mano pavesti
vietiniams komitetams atskirti
apskrčių. Komitetuose dalyva-
ty lygus skaitlius darbininkų ir
kasyklų savininkų atstovų, o ko-
miteto pirmininkas būtų pašali-
nis ir jo balsas turėtų persvarą;
ji skirtų valdžią.

|| Meksike, aplinkinėse Chihua-
hua buvo smarkus mušis revo-
lucionierių su prezidento ka-
riūmenė vedama pulkininko Vila.
Prezidento kariūmenė tapo
sumušta.

|| Kijeve suareštavo rusiškų
valdžios šnipų Smolovikų už su-
teikimą neteisingų žinių apie už-
mušimą statiatikių vaiko Juš-
činskio. Žydų priešai mėginio tą
užmušimą žydoms priminti, o
jiems tarnavo valdžios šnipas.

|| Svetimų kraštų piniguočiai
nenori Chinų republiškai pinigų
skolinti, nes jie netiki, kad da-
bartiniai republikaus vedėjai
įstengtų įvesti tvarką. Ypač jie
neusitikti Chinų izdo ministerių
Tangshaoj.

|| Angliškios valdybos pietinėj
Afrikoj įveda francuziškų sa-
kus. Pati Anglija ir Amerika
vartoja dar vis senuosius, neti-
kusius.

|| Britiškame kanale, netoli
New Haven, Anglijoj, 16 kovo
dieną susidaužė gabenantis už 5
milijonus dolarių aukso angli-
kas garlaivys "Oceana" su vo-
kiskiu laivu "Pesagua". Vokiš-
kasis laivas išardė visą šoną an-
gliškojo garlaivio ir jis paskendo.
Prigėrė tulas angliškojo garlaivio
pasazierių skaitlius ir jurininkų.
Ant laivo buvo 41 pasazierius ir
280 jureivų. Nelaimė atsitiko
naktį, kada garlaivio pasazieriai
buvo jau lovoje, todėl išsi-
gelbėję nespėjo savo daiktų pa-
imti, ir Londonan, ypač mo-
teris, atgabeno tik naktinuosius
drabužiuose.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS ROCKFORD, ILL.

I šiauria-vakarų nuo Chica-
gos, atstume 86 mylių, randasi
gražus ir gana didelis miestelis
Rockford. Pagal paskutinį sura-
šą (cenzus) jame skaitoma su
viršum 49 tūkstančiai gyventojų.
Rockfordas gana turtingas dirb-
tuvėmis, nes ant tokio, subgima-
ma nedidelio, skaitliaus gyven-
tojų jame suskaitoma net 228
įvairios rūšies dirbtuvės. Lietu-
vianis geriausiai bus pažįstamos
bendr medžio dirbtuvės, kurių čia
rasime apie dvadesetį ir 3 di-
dės tep vadinamos "pančakinės".

Oras čia sveikas ir apilinkęs
labai gražios, ypatingai vasaros
laiku, kada visas miestas žaliuoja
nuo medžių; mat didesnė dalis
namų ir gatvių tiesiai apsidinta
gražiais medžiais.

Rockfordas — dar jauna lietu-
viška kolonija. Pirmu lietuviu,
atvažiavusiu čia apsigyventi, bu-
vo Stasys Valionis, kuris pribu-
vo Rockfordan 1901 metais. Se-
kanciais metais atvyko Motiejus
Uoksa ir V. S. Jokubynas. Šis
pastarasis plačiai šiaurinė ame-
rikiečiams žinomas, kaip buvęs
S.L.A. prezidentas, o vėliaus
"Tėvynės" redaktorius. Iš pra-
džių skaitlius lietuvių nekaip
augo, ir 1907 metuose buvo iš vi-
so vos 7 lietuviškos šeimos ir
12 pavienių. Vienok paskiaus
lietuviai pradėjo plaukti smar-
kiau ir šiaurinė čia skaitoma apie
80 šeimynų ir apie 120 pavienių.
Šita lietuviška kolonija apgy-
veno pietinę dalį miesto.

Didžiausis skaitlius lietuvių
randa sau užsiėmimą augščiau
minėtose "pančakinėse", nors ne-
mažas jų skaitlius išsiūstęs ir po
kitas dirbtuves.

Pasididinus lietuvių skaitliui,
atsirado ir organizacijos. Se-
niausia iš lietuviškų draugysčių
yra Sv. Mikolo Draugystė, įva-
nuojanti nuo 1907 metų. Apart
jos yra kuopos mūsų tautiškų
organizacijų, teipgi ir Učėjų
Klubas.

Lietuviai turi teipgi savo baž-
nyčią (Sv. Petro ir Povylo var-
du), kurią pastatė vyskupas Myl-
doon diecezijos kaštais. Lietuviai
moka penkis nuosimčius už įle-
tus bažnyčios pastatymui pini-
gus. Parapijos klebono yra kun.
Malinauskas, kuris teipgi užima-
vėdą prie Sv. Antano Ligonbu-
vių. Žingeidu patėmyti tą, jog
kun. Malinauskas, norš aprupin-
davo dvasiškus lietuvių reikalus,
vienok iki šiam laikui (arti me-
ty) jokios algos nuo parapijos
neėmė ir tik nuo perėjų Naujų
Metų jam vyskupo paskirta po
\$200 už kiekvieną nedeldienį iš
parapijos kasos.

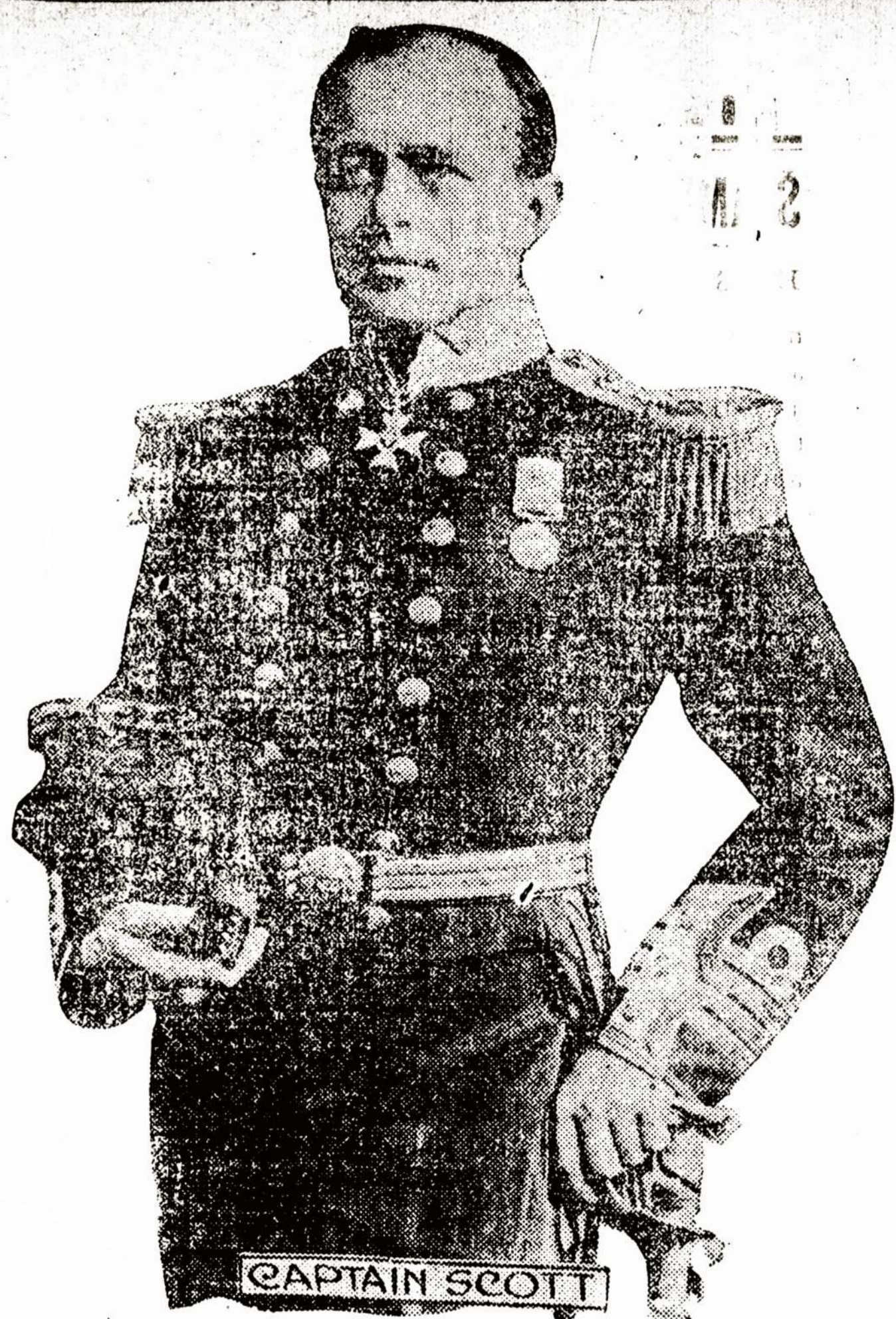
Abelnai imant, lietuviai čia gy-
vena gražiamė sutikime ir pas-
kutinais laikais pusėtinai spie-
čiasi į visokias draugijas. Iš to
galima ateiti laukti nemažos
naudos.

Vertelgyste, galima sakyti, iki
šiolie neužsimama, bet reik ti-
kėtis, jog ir tas netrukus atsir-
as.
K. Ramstukas.

IS CLEVELAND, OHIO.

"Lietuviška vėliava negali ple-
vesuoti Clevelande. Šiomis die-
nomis pasibaigė ilga byla tarp
vietinio lietuvių klebono, kun. J.
Halaburdos, ir L. P. Baltru-
konio, savininko salnno. Pen-
ki metai atgal Baltrukonis bu-
vo apskundęs kun. Halaburdą už
įžeidimą garbės ant \$10,000 ir
kova traukėsi su nemažu pin-
simu ir dar didesniais kaštais
per istisus penkis metus. Pa-
galios, viskas gana juokingai už-
sibaigė: teismas pripažino Balt-
rukonui atlyginimą... iš viso
vieną dolierį. Vienok įdomianus
bus žinoti, jog šis atsitikimas
davė progą karštam amerikoniui
Brockmanui, Suv. Valst. "Deputy
Marshalui" parodyt, jog lietu-
viška vėliava neturi tiesos ple-
vesuoti Clevelande... bent, jei
gu kartu su ja nėra amerikoniš-
kos vėlavos. Vietinis anglų
laikraštis "The Cleveland Lead-
er", pasiepdamas šitą uždėtinio
kvailį uolumą, šep rašo apie šį
atsitikimą:

"Baltrukonis nuo stogo savo
salnno išplekė baltai-mėlyną lie-
tuvišką vėliavą ir be jokio ženkl-
o amerikoniškos vėlavos.... Jis
mat išlošė bylą prieš kun. Ha-
laburdą, šv. Jurgio parapijos kle-
boną ir teismas pripažino jam
\$1.00 atlyginimo už įžeidimą gar-
bės.... Taigi jis ir išplekė vė-
liavą, choras gi padainavo "Su-

KAPITONAS SCOTT,
vadovas angliškos ekspediejios prie pietinio poliaus. Gal
kad ir jis pasiekė polių. Apie jo ekspedi-
ciją bus kitame numeryj.

liavą, kad 4000 lietuvių aplink
žinotų, jog jis vėl yra linksmas
ir laimingas.... Čia įsimaišyta
virsmincto "Deputy Marshallo",
kuris panorėjo žinoti, kaip Balt-
rukonis drįsta įskabinti lietuvių
vėliavą be amerikoniškos. "Balt-
rukonis bandė paaiškinti", rašo
toliaus minetas laikraštis: "Ma-
no tėvynė jau senai mirusi"
— (suprasik, politiški) sako jis
Brockmanui. "Ją prarijo iš pra-
džių lenkai, o paskui Rosija ir
Vokietija. Tai nedidelė tauta ir
ji čia, matot, negali būti jokios
būdies".

"Don't make no kind of dif-
ference" atkrito savo galybe pa-
sipratus urėdinkas. (Angliškas
žargonas, kurį išvertus, būtų teip,
kaip lietuviškai pasakius: tas ne-
daro nekokio skirtumo. Tas
parodo, kad ponas urėdinkas ne-
dang yra ir prasto mokslo ra-
gavęs). Girdi, teisėse stovį au-
kščiau parašyta, kad jokios tautos
vėliava neturi tiesos plevesuoti
be amerikoniškos vėlavos ir dar
"Old Glory" turi turėti pirmi-
nybę. Tu turi, girdi, užtraukti
"grand old rag" (garbinga seną
skundrą — žargone reikiška ame-
rikonių vėliavą) augščiau tos
baltai-mėlynos vėlavos, arba nu-
trauk ją žemyn, ir, girdi, turi
padaryt tą tuojau — pirm, ne-
gu aš nuo čia pasijudinsiu....
Minetas anglų laikraštis, pasi-
juokdamas iš Marshallo tokio
"uolumo", sarkastiškai antgalvį
patėmyja: "Patrijotizmo lekeija
duota besidžiaugiančiam lietu-
viui". — Zinių Rinkėjas.

IS VIRDEN, ILL.

2 kovo dieną Virden anglų
kasyklose patiko nelaimė lietuvių
Juozapą Mockų. Rytmetyj, atė-
jus darban, griuvo olas viršus ir
užgruvo Mockų. Šale dirban-
tis draugas suaukė pagelbon ki-
tus darbininkus ir su jais po
akmenų ištraukė užgruvusį, bet
jis teip sunkiai buvo sumanyktas,
kad tuojau pasimirė. Palaidotas
4 kova d. su bažnytinėmis apei-
gomis. Paliko moterį ir vaiką.
Mockus turėjo 42 metų. Paėjo
iš Kauno gub., Girkalnio parap.,
Auzgirių viensėdijos. Amerikoj
liko 2 broliai, o Lietuvoj tėvas
ir vienas brolis. N. Mockus.
2138 Wabash ave., Chicago, Ill.

IS LEDFORD, ILL.

18 vasario buvo čia pirmas
lietuviškas vakarėlis, surengtas
vietinės šv. Kazimiero mokyklos
mokytojaus Šilingio. 60 moki-
nių, berniakių ir mergaičių iš
mokyklos nutraukė Girdausko
svetainėn ir ten sudainavo lietu-
višką hymną. Julijona Kviet-
kauskaitė deklamavo eiles: "Yra
šalis". Anastazija Tulekaitė
deklamavo eiles — "Ko taip
liudna". Parapijos mišrus cho-
ras sudainavo "Mocūte mano".
Paskui vaikai sudainavo "Sveiki
broliai", o Vladas Neteckutis
deklamavo: "Iš Anykščių Si-
bės.... Taigi jis ir išplekė vė-
liavą, choras gi padainavo "Su-

diev Lietuva", o vaikai sudaina-
vo — "Simtė mane motinėle".
Magdė Vituskaitė deklamavo
eiles — "Vilkas ir Katinas", Ma-
rijona Zubintė — "Ko verki".
Paskui choras sudainavo — "Va-
nagėlį", o Antanina Kvetkaus-
kaitė deklamavo — "Kiskjė". Už-
baigę mišrus choras sudainavo
— "Varpą".
Dainos ir deklamacijos pasise-
kė gerai. Pertraukose Pranas
Urbaitis pagrojo koncertina. Įva-
ga buvo dykai. Žmonių prisiri-
ko apie pusantą simto.

J. Vita.

IS BRIGHTON, MASS.

Čia netruksta šiek tiek pra-
silavinusių lietuvių. Pareina ir
visoki lietuviški laikraščiai. Keli
lietuviai turi nuosavas pardavi-
nes: yra lietuvių kooperacija už-
laikanti valgomų daiktų krautu-
vę, yra Jakščio čėverųky agen-
tura ir pardavinė, M. Česnio me-
sos pardavinė, Bilevskio — mė-
sos pardavinė, Jordano barzda-
skutykla.

Lietuvių čia yra apie 700, len-
kų yra tik 36. Lietuviškos drau-
gijos čia yra: Sv. Jurgio, Vieny-
bės, Laisvės, L.S.S. 67 kuopa.
Buty čia neblogai, jeigu jaunuo-
mė būty darbštesnė, jeigu jai
labiau rūpėtų vietie reikalai. Ne-
seniai susitvėrė Teatrališkas Ra-
telis, bet kaip iki šiol, jis mažai
veikia, nes mažai čia jaunuome-
nės, kuri norėtų pasidaruoti.
Reikty, žmonių dvasios ir susi-
pratimo pakėlimui rengti prakal-
bas, paskaitas, sceniškus persta-
tymus, koncertus; bet gaila, kad
nėra norinčių pasidaruoti.

J. Jakščis.

IS SO, ST. JOSEPH, MO.

Čionai gyvena būrelis lietuvių.
Daugumas paėina iš Vilniaus
gubernijos; daugelis vedė lenkes.
Vilenskius ir turinčius lenkes
moteris galima vadinti tikrais
lenkais: jų namuose kalbama len-
kiškai, savo vaikų lietuviškai ne-
mokina, todėl iš tokių vaikų
lietuviai nesulauks sau naudos,
nes jie užklausti, jau dabar savę
lenkais vadiną.

Yra čia lietuviška D. L. K.
Algirdo Dr-ja. Pirmiaus ji turė-
jo 22 narių, o dabar ji gal suvis
pakrikty del neatsakančio
jos vedėjų pasigelimo; tuli na-
riai manę pasitraukti iš drau-
gijos. Tie nariai valdybą kaltina,
buk ji 7 vasario dieną parengė
balių savo naudai ir draugijos
vardu pardavinėjo svaiginamus
gerimus. Gal visrininkai ir pel-
nė, bet iš tokio pasigelimo dange-
lis narių pasipiktino.

Balių atlankės.

IS WATERBURY, CONN.

Darbai kas dieną eina silpnin-
kaip kokios dirbtuvės visai ma-
žai turi darbo; bet ir tos, kurios
daugiau turi užsakymų, mažina
darbininkų algas. American Tin
Co. teip sumažino darbininkų

algas, kad beveik neapsimoka
dirbti. Nors Waterburyj nėra
unijos, bet tos darbininkų skiau-
dos gali juos priversti streikus
sukelti.

Cionykščiai lietuviai miega,
vien teatrališkoji kuopa "Aidas".
darbuojasi išsijususi. Dabar ji
rengia perstatymui istorišką dra-
mą "Živilę"; ketina ją lošti io
balandžio.

Kudoniškis.

IS PHILADELPHIOS, PA.

18 kovo L.S.S. 1 kuopa parengė
prakalbąs manydama prie tos
progos parinkti ir aukų Lawren-
coo streikiarius. Kalbėjo Stę-
sinčevičia, J. Gaigalas ir V. Jak-
šči. Kadangi visi kalbėtojai bu-
vo socialistai, tai ir jų kalbos
buvo vienodos pakraipos. Kal-
bėjo ir Lawrence'co atstovai at-
gabėję iš ten Philadelphiaon strei-
kierių vaikus — šlueta ir Jatu-
levičia. Jie savo kalbose persta-
tė Lawrence'co darbininkų padė-
tinų, jų kovų už duonos kąsį
ir biauų valdžios ir kapitalistų
su darbininkais pasielgimų. Pub-
likai kalbos patiko.

Aukų streikiurių naudai su-
rinkta 36 dol.

Po prakalbų buvo diskusijos,
tik tematai gal nebuvo tinkami.
Pakeltas buvo klausymas:
"Jukis socializmas, kiek vyras
galės pačių turėti? Išvesta, jog
šluetai ir su jais surišta prie-
varta atsirado tik su privataisia
nuosavybė (tai jau diskutantas
klaidų padarė išvedimą. Seim-
niškas gyvenimas atsirado daug
pirmiau negu privataiška nuosa-
vybė. Tas gyvenimo formos,
kokias randame pas žmonis, ga-
lima patikti ir pas tulius gyvu-
nus, kurių nesugadino nei kapi-
talizmas, nei privataiška nuosa-
vybė. Ir dabar yra tautiškos gi-
minės neparipajįstancijos privati-
škos nuosavybės, bet pas jas yra
dar atšresni šeimininkai ryšiai
Red.). Socializmo laikuose, girdi,
kada nebūs privataiškos nuosa-
vybės, nebūs ir nereiks šlu-
bų ir prievartos; viešpatius lai-
svoji miele. Vietis išsė, kada
viens kitą paliaus mylėje.

30 kovo Dramatiškas Ratelj-
žada surengti scenišką perstaty-
mą Tautiškamę name.

31 kovo T. M. D. 74 kuopa
rengia prakalbąs. Kalbėti ketina
iš Serantono atkakti Dras J.
Šliupas.

Smailis.

IS WATERBURY, CONN.

Turbūt nei vienas miestas
visoj Naujoj Anglijoj nėra teip
turtingas draugystėmis, kaip Wa-
terburis; yra visokij: tos, su
šventųjų vardais, pasigandina
tik bažnytiniais reikalais, o iš
laisvųjų dr-čių tai vienatinė dr-
stė kuri, nors iš dalies išpildo
įstatytą daugdandčius paragra-
fus, yra Lietuvos Sūny Dr-stė.
Kiekvienas sąnarys moka po 1c,
kas mėnuo lietuviškos labui ir
tuos centus kas metai paskiria
įvairiems reikalams. Perėitę me-
ty būty paskirta per pusę emig-
rantų fondui ir Tautiškam Na-
mū Vilniuje; ji teip-pat susėle
Lawrenceo streikiarius ir visada
paremia kiekvieną naudingą už-
namyną. Nekurie mano, jog at-
žagareiviškiausia iš visų draugys-
čių tai yra D. L. K. Gedemino
Dr-stė. Kada jos susirinkime
buvo pajudintas emigrantų kla-
simas, tai pasipylė balsai: "o
vėln.... juos čia nešiai!" ir tuo-
jaus tapo klausimas atmetas.
Buvo atsiaukę ir del Lawrenceo
streikiurių susėlpmo, bet ir tas
su juokais tapo palaista. Gaila,
nes ta dr-stė yra viena iš senia-
sių, ir turtingiausių, o vienok
toli pasilikta užpakaly kitų dr-
sčių. Yra čia teipgi moterių
dr-stė vardu "Ruta". Savo me-
nesiniame susirinkime nutarė su-
taisyti pokylį (balių) ir kaip
girdėt paskyrė iš savo izdo \$150.
"pasilinksiminimui" (ilgalieži-
viai stačiai sako — pragėri-
mū). Tas vienbalsiai buvo pri-
imta, o kada pajudino streikiurių
klausią — tai paskyrė \$500.
Na, ačiū ir už tai. S.L.A. kuopa
džiū, ir iškelkimo "Vienybės
Liet." nuo "dieglųjų kiaulių".
Turime klausyti ne davė.

Diegas.

IS NEWARKO, N. J.

Darbai čia eina blogai; iš kitur
pribuvusiam darbas sunku gauti,
nes ir čia darbininkų yra pakak-
tinai ir nevisi jie tur darbą. Gal
pavasarij darbai pasigerins, bet
tuom tarpu jie eina blogai.

No. 7 "Lietuvos" Biržietis ra-
šė buk Newarkie lietuviai dar-
buojasi visumonės labui. Teip,
darbuojasi jie salinuose, daug
alaus išgeria, paskui galvas skal-
dosi, o teismuose pabaudas mo-
ka (tai kodėl korespondentas
nemėgina juos į geresnes vė-
stiekiurių susėlpmo, bet ir tas
su juokais tapo palaista. Gaila,
nes ta dr-stė yra viena iš senia-
sių, ir turtingiausių, o vienok
toli pasilikta užpakaly kitų dr-
sčių. Yra čia teipgi moterių
dr-stė vardu "Ruta". Savo me-
nesiniame susirinkime nutarė su-
taisyti pokylį (balių) ir kaip
girdėt paskyrė iš savo izdo \$150.
"pasilinksiminimui" (ilgalieži-
viai stačiai sako — pragėri-
mū). Tas vienbalsiai buvo pri-
imta, o kada pajudino streikiurių
klausią — tai paskyrė \$500.
Na, ačiū ir už tai. S.L.A. kuopa
džiū, ir iškelkimo "Vienybės
Liet." nuo "dieglųjų kiaulių".
Turime klausyti ne davė.

Diegas.

IS RED LODGE, MONT.

Darbai aplinkinėse kasyklose
eina negeriausiai: dirba vos 3—
4 dienas savaitėj. Iš kitur pri-
buvusiam darbas sunku gauti.
Čia kitokių darbų nėra, tik dvi-
jose anglų kasyklose ir vienoj
alaus ledykloj.

Sitame miestelyj gyvena dau-
giausia finų ir italų, jie gyvena
pusėtinai, turi savas pardavines.
Lietuvių yra čia penkis šeimyn-
nos, o pavienių keturis syk dau-
giau. Bet tarp lietuvių gerų dar-
bų nematyti. Jie visą laiką pra-
leidžia prie alaus, prie baro
smuklėse, arba prie pokiero. Ga-
na tankiai ir pasipieša.

Red Logietis.

Teip ir išvažiavo, jokio įspudžio
nepadaręs; nepasiekė nei prie-
kuopos nieko prikalbinti. Gali-
ma būtų ir daugiau pranešti apie
mūsų dr-stes, bet paliksime jas
kitam sykiui.

Nežinome ar tai iš priežasties
šaltos žiemos, ar ko kito, bet
žmonių daug šiuom laikų serga,
ir daug jaunų drutų moterių
išmirė.

Vietinis.

IS DES MOINES, IOWA.

Kovo 9 dieną Maple Block
Coal Co. kasyklose nupulusias
nuos likosi užmūstas lietuvis
Petras Gaidaitis (Gaidys). Už-
mūstasis turėjo 26 metus. Bavo
nevedęs; paėjo iš Suvalkų gub.,
Vilkaviskio pav., Kaupiskio gami-
no, Papečių kaimo. Čia paži-
stamų vėlonis neturėjo. I Des
Moines pribuvo 10 mėnesių at-
gal. Prisirašė prie Des Moines
Učėjų draugijos, bet dar ne-
buvo jos pilnas sąnarys, bet
draugai sudėjo po dolerį kuro
palaidojimui. Palaidotas 11 ko-
vo dieną. Vainikus atsimė
Muzikaliskoji kuopelė, kurios ve-
lonis buvo vedėjų, 160 kuopa
L.S.S. teipgi tris vietines mer-
ginos. Didelį vainiką aplink
visą karstą davė ir kasyklų su-
perintendentas. Laidotuose da-
lyvavo apie 300 žmonių. Kunas
palaidotas su bažnytinėmis apei-
gomis Sv. Ambraziejaus kapnose.

Vėlonis pasakojo, jog turi
Amerikoj brolį ir seserį, bet jų
antrašo nerasta, todėl nežinome,
kur tie jo gimnieys yra.

Nelaimės dienų vėlonis buvo
linksmas, tikėjosi daug uždėti,
bet vietoj uždarbio, mirų su-
laukė. Nupulusi nola buvo 12
pėjų ilgio, 5 pėjų pločio ir kokių
18 colių stora. Vėzejas, atėjęs
traukti anglis, rado ant Petro
akmenį užvirtusį; jis paskaukė ki-
tus darbininkus gelbėti. Tarp
atėjęjų pagelbon buvo ir 3 lie-
tuviai. Užgruvusį ištraukė, bet
jau negyva.

I. H. A.

IS ST. CHARLES, ILL.

Nr. 3 "Lietuvos" tilpo žinutė,
buk cionykščiai lietuviai mano
uždėti kooperatyvišką valgomų
daiktų krautuvę. Bet tas užma-
nymas išnyko, nežinau dėl kokios
priežasties. Gal kooperacijos už-
manytojai ir pats nesuprato už-
namyno svarbumo. O visgi tarp
Amerikos lietuvių reikėtų platin-
ti kooperacijų naudą supratimą.
Kooperaciją čia sutverti būtų ga-
lima, nes lietuvių yra apie 90
vedusių šeimynų, o pavienių apie
200. Žinoma, tame skaitliuje ne-
trūksta tokių, kurie laiką niekais
pralaidžia, bet netruksta ir besi-
rupinančių svarbesniais reikalais.

Vieni mėgsta sceniškus pastaty-
mus, kiti muzikaliskus; gaila
vien, kad tą mėgstančių merginų
yra čia iš viso tik trys.

Paniekintas.

IS CLEVELAND, OHIO.

Lietuvių yra čia apie 6000 ir
jie, nors palengva, visgi dar-
buojasi, mėgina artti lietuvišką
tautišką dirvą; kartais ir vieny-
bėn sueina.

Visos cionykščios pažangesnės
draugijos ir kuopos sumanė
įsteigti viešą knygyną. Prie to
prisidėjo L. Paš. Kud. Dr-ja
(ar Pašepinė Kudirkos Dr-ja?
Red.) su 100 dol., T.M.D. kuopa
su 75 dol., Lietuvių Choras
"Mirta" su 45 dol., L.S.S. kuopa
paaukavo savo knygynėlį ir
vargonus, kurie bus išlaikėjimi
išleisti knygyno naudai. S.L.A.
kuopa teippat prisidėjo, kiek iš-
galėdama.

L. P. K. D. rengia prakalbąs.
Kalbėti pakviesti K. Šliupas ir
Balevičia. L.S.S. kuopa rengia
teipgi prakalbąs. Kalbės Dr-ė
Baltrušaitienė iš Pittsburgho.
"Mirtos" Choro Dr-ja rengia
sceniškus perstatymus. Nors si-
ta draugija vos antras metas
kaip gyvuoja, o turi du išlavintu
choru. Chorų mokytojas yra lat-
vis Viškelevičius. Bet nemažai
mūsų darbams kenkia mūsų dvasi-
škas tėvelis ir draugijos po jo
vadovyte esančios. Merginas
baudžia iš vyrų tyčiojasi, bet jau
nevisi trukdytojų bijosi.

Diegas.

IS RED LODGE, MONT.

Darbai aplinkinėse kasyklose
eina negeriausiai: dirba vos 3—
4 dienas savaitėj. Iš kitur pri-
buvusiam darbas sunku gauti.
Čia kitokių darbų nėra, tik dvi-
jose anglų kasyklose ir vienoj
alaus ledykloj.

Sitame miestelyj gyvena dau-
giausia finų ir italų, jie gyvena
pusėtinai, turi savas pardavines.
Lietuvių yra čia penkis šeimyn-
nos, o pavienių keturis syk dau-
giau. Bet tarp lietuvių gerų dar-
bų nematyti. Jie visą laiką pra-
leidžia prie alaus, prie baro
smuklėse, arba

NUO REDAKCIJOS.

Via laikraščiu stundams rankraščiai turi būti pažymėti autorius parašu ir adresu. Pasirašantys pseudonimais, turi paduoti, Redakcijos žiniui, ir savo išraišką. Redakcija pasileika sau teisę atstovauti laikraščio stulpelį atstovauti. Redakcija pasileika sau teisę atstovauti laikraščio stulpelį atstovauti. Redakcija pasileika sau teisę atstovauti laikraščio stulpelį atstovauti.

Apžvalga.

Čurlionis — genijalskas dailininkas.

„Čurlionio dailės pasirodė vieniems neįdomiausia, ir iki šiol laikui ji visškai lieka be apšviesto.“

Teip rašo rusų laikraštį „Rieč“, Aleksandras Benua, — Peterburgo Dailės Akademijos Prezidentas ir vienas iš žymiausių dailės žinovų, — ilgame straipsnyje apie mūsų nelaimingo dailininko talentą.

Vasario mėnesį prie Peterburgo „Mir Iskustva“ buvo įvykusi vėlionio Čurlionio pavykusių paroda. Jai atlaikę, viršūnėtas Benua ilgame straipsnyje atiduoda tinkamą donį mirusio lietuvių dailininko genijui. Tuojau pradžioj jis rašo:

„Niekas nemato svarbos darbuose šio genijalsko dailininko... nors tas be abejonės prigultų prie stebėtiniausių prajovų, kokių pastaraisiais laikais su laukė.“

Toliaus, priminęs, kas tai yra genijus ir kokią estį genijai, jis aprašė Čurlionio pavyksius, („Rojus“ ir „Finale IV-os vasarinės Sonatos“), mato juos, prajovus tikro genijalsko talentą. Stai įdomi šio straipsnio užbaiga:

Jeigu rusų muzejai neturėtų veikalų šio stebėtinio dailininko kentejo, atidavusio visą savo sielą ir net savo protą tam, ant ko mes vis iš šalties metame žvilgsnį... tas bus netik apgalvėta, bet bus stačiai nuodėmė... Mūsų muzejų užduotis, jei apsimintų savo sąžinę didžiausios, palikę šios stebėtinio Čurlionio darbus „likimo vėlėjams“, kurie gali išskaldyti juos į visus pakamius.

Ar lietuviui negali surasti būdo, kuriu galima būtų užtikrinti likimą bent svarbesnį vėlionio darbų tarp savųjų?

Ar lietuvių dalyvaus visavietinėje Panamos parodoje?

Milžiniškas Panamos perkasas, kuris sujungs Pacifiko ir Atlantiko vandenynus, bus užbaigtas ir atidarytas 1915 m. Šio atsitikimo, pažymėjimui Suv. Valstijos rengia visavietinę parodą, kuri atsisbus mieste San Francisco, Cal., 1915 metais.

Joj ims dalyvumą jeigu ne visos, tai daugumas tautų, ir todėl p. Jurgis J. Luben, architektūros studentas iš Portland, Ore., pakelia klausimą, ar mes, lietuviai, dalyvausime šioj visavietinėj parodoj.

Atkreipdami skaitytųjų atydą į p. Lubeno šiame reikale straipsnį, (žiūr. šiame numerij), turime pastebėti, jog klausimas yra gana svarbus, gyvas ir laiku pakeltas.

Vienok kiek jis iš vienos pusės svarbus, tiek iš kitos pusės nelengvas išristi. Tinkama lietuviams reprezentaciją gali parūpinti tik mūsų didesnės organizacijos ir tai ne bile kuri iš jų atstovauja, bet tik abelonis jiegomis.

Tuom laiku, ant nelaimės, kuone visos mūsų didesnės organizacijos yra pasinėrę tvarkyme savo „naminių“ reikalų.

Ar jos spės netik susitvarkyti, bet ir susitaikinti tarp savės atlikimui tokio didelio darbo — nelengva būtų įspėti dabar. Visgi geistina, kad šis klausimas nebus nusiūktas iš po visuomenės akių be tinkamo apsvartymo.

Tananevičius ir Petrauckas, 11-me „Vien. Liet.“ numer. randame p. M. Petraucko laišką, kuriame sakoma, buk jo veikalai „Birutė“, „Sienapjūtė“, „Adomas ir Jieva“ ir daug kitų neprisiguli p. Tananevičui, nesą jie dar nebuvę jam parduoti. „Kaminkrėtis“ vienok buvo parduotas. Toliaus rašoma, jog teisybė, kad „Birutė“ ir „Adomo ir Jievos“ rankraščiai randasi pas p. Tananevičių dar ir dabar, bet jis (p. Pet.) davęs įgaliojimą p. Kaspučiui (iš Chicago) juos paimti.

Paskutiniai laikais tarp p. Tananevičiaus ir p. Petraucko kilo

delei tų veikalų nesupratimai, kurie tuojaus pakliuvo ir laikraščiu. Abi pusi užmeta viena kitai, buk nedalaikytą pradžią. Savo keliu iki šiolei (bent is to, kas buvo apie tai rašyta) pašalinami žmogui sunku įmanyti, kas čia daugiau kaltas. P. Petrauckas ten pat rašo: „Nesupratimai mūsų yra visai ypatingi dalykai... Jeigu teip istikro yra, tai bene būtų geriausias, kad tie nesupratimai būtų teipgi ir privatišku įdvių dalykai ir kad jie patys tą dalyką išluktintų tarp savęs. O jeigu jau būtina reikia, kad tas dalykas turi but pastatytas prieš publikos „forum“, tai ar nebūtų geriausias, kad kuriai pusei pasiremti kontraktui, kuris, reik tikėtis, tokiaime „bižniškame“ reikale turėtų but padarytas? Ir vienas, ir kitas turi savo šalininkus ir apgynėjus, o siems „susipjovus“, negali but naudos nei vienam, nei kitam, nei pačiai publikai.

Nominacija į S.L.A. Valdybą.

Pagal tulpusį 11-me „Tevynės“ num. atskaitą sekancios trys ypatingos gavo laike nominacijos dailininkai balsų: ant S.L.A. prezidento sekantiems metams — F. Živatkauskas, iš Seranton, Pa. P. Mikolainis iš Elizabeth, N. J. ir J. Zemantauskas iš Waterbury, Conn.; ant S.L.A. Izdininko — J. Skritulskas iš New Britain, Conn., J. J. Paukštis iš Brooklyn, N. Y. ir J. Gegužis iš So. Boston; ant izdo globėjų — P. W. Birštonas iš Shenandoah, Pa., T. Paukštis iš Pittston, Pa. ir P. Draugelis iš Brooklyn, N. Y.; ant S.L.A. centralinio Daktaro Kvotėjo — Dr. Baltrušaitis iš Pittsburgh, Pa., Dr. J. Sluapas iš Seranton, Pa. ir Dr. A. L. Greičumas iš Chicago.

Jeigu kuris iš šių kandidatų neatsisakys nuo kandidatuos, tai iš jų bus renkami S.L.A. viršūninkai sekantiems metams.

LAPELIS.

Chersono gimnazistėms didžiaja miesto gatve teiseista vaikščioti tikrai kairejį pusę.

Is laikraščio.

— Ilgiau taip pasilikti negali, — prakalbo gimnazijos direktorius pedagogų taryboj. — Reikalingos reformos! Gimnazistės istvirk! Reikalinga disciplina!

— Disciplina kieta reikalinga! — pridurė matematikos mokytojas. — Šiandien mano lekcijoj penktos klesos gimnazistė tris sykius tikrai tenusipynė nosį, o mano griežčiausiai buvo įsakyta, kad tas reikalas iš karto būtų atliktas! Jei ne iš sykiu nosį nusipynė, mokslas nukentė! Disciplina reikalinga!

— Reikalinga! — sutiko taryba. — Reikalingos reformos, — vėl atsiliepė direktorius. — Reikia gimnazistėms užginti vaikštinėti dešinėmis gatyvių pusėmis, gali čia sau kairiaja, tuomet jos pastus, kas tai yra disciplina, žinos, kaip gerbti savo perdėtinius, valdinas, mus...

— Aš protestuoju! — išsiskoko kaligrafijos mokytojas.

— Prieš ką? — užklausk direktorius.

— Prieš kairiąją pusę!

— Ko gi tamsta nori?

— Ko aš noriu, čia jau kitas klausimas, kita materija, tik kairės pusės aš nenoriu! Aš protestuoju. Kas matė — gimnazistės kairioj pusėj... To tik ir betruko! Kas Dumoj sėdi ant kairiųjų suolų! Bombistai! Kas, užsikisę už bato aulį kinžalus, vaikščioja? Kairieji! Aš protestuoju! Mergos, bevaliausios dailės kokios dvasios ir imis mano lekcijose atsisaukinus rašyti... To tik jau nebus!

— Aš ir protestuoju prieš kairiąją! — atsiliepė rankų darbų mokytoja. — Iš kairiosios pusės mano gyvasiui pavojus grėsia! Aš negaliu! Ko mergišcos išmoko tas kairiosios pusės? Anarchistiskos politikos ir taketikos, o paskui... ak, aš negaliu, man širdis sprogs... Tik aš noriu dar pasakyti; kad pasakui jos mane virbalais ir tumburkoms užbaidys! Aš prieš kairiųjų trotuarą protestuoju!

— Kur gi jas leisi — iš dešinės? — piktokai užklausk direktorius. — Jei mes taip padarytume, prasikalstume prieš mokslą ir... ir... prieš pačius save. Gražiai išrodyti, jei, pa-

vyzdin, perdėtinis ir gimnazistė cijų viena gatvės pusė...

— Mes turime save pagerbti! Turime žinoti sau kainą! — sutiko su direktoriu taryba.

Direktorius gi kalbėjo: — Mes, gimnazijos auklėtojai, mokslo vyrai, kairioj ir negalime čia! Stačiai šurpuliui krato, pamąslėjus, kad pėdaigogas (reikia lietuviškai imti nuo padargu kaip „Viltis“ filologiskai mokyti) gali užstoti ant kairiojo trotuaro!... Ne! Bet vėl gerai — padėkime, atvažiuoja kuratorius, arba pats ministeris, ir klausia: — nu, kaip, kas? Kur byvatė, kur vaikštinėjat? — Kagi reikėtų pasakyti teisybę — kur vaikštinėjat? kairioj trotuara! — Tuomet... tuomet, kaip matai, be vietos atitrastum!...

— Mes be duonos negalime buti! Ant kairiojo trotuaro mes neisime! — Sūnuž visą tarybą, tik priešgimnazistės ir rankų darbų mokytoja stovėjo ant savo: — Telaksto gimnazistės oru, kas mums darbo!

— Tai pasakymas: oru! — atsōvė istorikas. — To negali buti! Jei Sutvertojas liepė rēplioti ant žemės, gal taip ir turi buti! Dievas jau žino, ką daras! Aš pilnai sutinku su taryba, kad toms prostitutėms, gimnazistėms, reikia griežtai užginti žiūrėti dešini! Tevalkiojas kairiomis pusėmis, ar neužlips ant kokios minios, tada žinos, kaip gerbti savo mokytojus! Tik klausimas — kokiū būdu žinoti, kurioj gatvės pusė — kairė, o kurioj — dešinė?

— Čia jau lengva, — prakalbo gimnazijos inspektorė — Upės kraštas, atsistojus vėdu pavandėnin, ir žinai; kuris kraštas kairysis, o kuris dešinysis. Rankas jau lengva išskirti — žegnoję darai dešiniaja... Taip ir geografijos rankvedžiai mokina. Tokiu pat būdu galima ir gatyvių pusės atskirti...

— E-e! — sarkastingai nusišypojo istorikas. — Upė tai upė, o gatvė tai gatvė... Upėje yra vanduo ir matai kurioj pusėj jis teka, na, o gatvėj, madame? — Gatvėmis žmonės vaikščioja...

— Žmonės, che... Kur žmonės, tai žmonės, o kur vanduo tai vanduo, madame — vis šaipė istorikas.

— Tai kas čia! — užsikarščiojo inspektorė. — Kurioj pusėj žmonės eina, ton ir atsiskuk vėdu!

— Taigi, madame, žinok kurioj pusėj eina tie žmonės... Ot, kad ir aš: iš ryto, eidamas gimnazijon, einu vienon pusėj, o iš gimnazijos grįždamas kiton... Kagi dabar, gerbiaujoj madame, pasakys?

Inspektorė tik užraudo ir susičiaupė.

— Man rodos taip, — pertraukė mokslineji disputą direktorius, — vėdu reikia atsistoti į mūsų gimnaziją, ir mokslo įstaiga...

— Taip, įstaiga, — sunikė istorikas, — bet antrame gatvės gale, vis-ai gimnazijos, stovi policijos namai! Kasžin, katra įstaiga svarbesnė — čia klausimas.

Mokytojai ėmė svarstyti — kuri įstaiga svarbesnė — policija, ar gimnazija? Ir į kurią jų reikėtų atsukti vėdą. Svarstė, svarstė, gincijosi, gincijosi ir, nieko nenutarė, nusprendė kreiptis į patį apšviesto ministerį.

Direktorius nušė telegramą. Apšviesto ministerio atsakymas buvo toks: vėdą nusukti policijos pusėj!

— Ar aš nesakiau, — nušvitusiu vėdu atsiliepė istorikas, — kad gyvenime žymesnė vieta už ima policijos namas, negu viso pasaulio universitetai!... Aš sakiau!... Neveltui studijavau istoriją!... Ir pats jau parašiau vieną veikalą, kaip mūsų imperatorius Aleksandras III sumušė prie Sevastopolio Aleksandrą Mekdonietį, o Napoleoną ant Lėdinių Laukų.

Tą pačią dieną visos gimnazistės buvo suvarytos akto salė ir jomis apkelta, kad dešinėmis gatyvių pusėmis nevaikščiotų! Kuri išdrys nors akia žvilgtelėti į dešiniąjį trotuarą — laukan iš gimnazijos! Direktorius ilgai kalbėjo ir aiškio gimnazistėms, kaip ta reforma svarbi mokslui ir joms pačioms, bet nė viena gimnazistė nesuprato: koks ryšys gali buti tarp gatvės ir fizikos...

P. Butėnas.

Visavietinė paroda 1915 m.

Gal niekur kitur žmonės nėra taip daug džiūstusio klausimu parodos, kaip kad ant „Pacific Coast“ (Pacifiko Pakraščio), kadangi čionais gana tankiai tenka susidurti su žmonėmis įvairių tautų ir skirtingų klesų, kurie nemaž kalba apie busiančią parodą: jog tai bus viena iš didžiausių, kokią svietas turėjo iki šiolei.

Paroda bus laikoma mieste San Francisco, California, tai yra vienam iš didžiausių miestų ant Pacific pakraščio, devyniolika simty penkiolika metais (1915 m.). Pati svarba parodos užima vietą užbaigiant Panamos kanalą (Panama Canal), kuris suvienys du didmaris perkasus ir suturms komercijos susisėimo kelius tarpe Rytų ir Vakarų ant daug tukstančių mylių aplink pietinę Ameriką. Tai, kaip žinoma istorijoj, bus atliktas vienas iš didžiausių darbų inžinierijos dirvoj. Todėl, žiūriat is to atžvilgio, nebūtų apsirikimo tariant, jog tai bus viena iš didžiausių visavietinė paroda, kokią kada svietė buvo iki šio vėliausio laiko.

Bent truputį remiantis ant sakinio prezidento p. Charles C. Moore, kuris savo „Sunset Magazine“ šių metų sako, jog „Panama Pacific International Exposition“ bus skirtinga nuo auv buvusijų, ka istorija mums pažymi, nes šiandien tai yra vėliausias laikas, kuriame mes gyvename, ir tai laikas, kuomet mokslas pasiekė aukščiausį laipsnį, taip kad patas laikas turi duoti mums ką tokio naujo. Dėlto ir paroda bus skirtinga.

Skirtinga bus ir laiku, negu buvė kada pirmas parodos, nes traukis nemažiau kaip devesnis mėnesius, o gal ir visus metus; tas priklauso nuo klimato ir šalies. Kaip žinoma, Californijoj žiemos kaip ir nėra ir tokiu būdu duos progą testis kaip ir istisus metus, taip kad leis žmonėms pasirinkti tam tinkamą metlaikį parodos aplankymui.

Prieinant mums arčiaus prie klausimo, reikia atsiminti vieuoliuką metų atgal, apie mūsų mažą skyrįj Paryžiaus parodą, kur milijonai žmonių iš visų svieto šalių turėjo progą matyti ir svarstyti mūsų tautos stovį tame laike. Tuomet mūsų darbas buvo tik pirmutinis ir mažai kas iš mūsų tautos vadovų tesuprato tą darbą vesti atsakanciai, gerai. Bet visgi darbas to laiko liekasi užrašytas mūsų istorijoj, kuris skambės kylančiai naujai gentkarčiai ir duos daugiau energijos darbuoties ant tautiskos dirvos dėl tautos labo.

Grįžtant atgal prie laiko, kuriame mūsų skyrūs davėsi matyti svieto parodoj, ir tēmiant bėgi istorijos, tik nuo to laiko, kur į devinolikos simty arba pradžios šio dvidešimto simtnecio, ką mes matome, galima stebėtis, nes žingsnis taip didelis, jog dar niekadus lietuvių tauta nepadarė taip milžiniško žingsnio istorijoj, kaip kad pradžioje šio simtnecio. O ypatingai atgavus spaudą Didžiojo Lietuvos 1904 metais. Nuo to laiko atsidarė viešojo darbo duris. Samysiai tarp Amerikos, Didžiosios ir Mėžiosios Lietuvos laipsniškai gerinasi. Bendras darbas pradėjo užimti vietą tarpe išsisklaidžusių lietuvių po visus kraštus, taip kad laiks nuo laiko jau girdis balsai iš visų kampų, apgyventų lietuvių, jog reikia mums dirbti bendrai taip kad mūsų darbas būtų daug pasekmingesnis ir tautai naudingesnis.

Tai, broliai ir seserj! Dirbkime ir toliaus visi bendrai, o pasekmės bus su mumis, nes tik ten pajęga, kur bendrai darbas yra dirbamas.

Kaip augsčiau minėjau, kad nemažai iš mūsų tebeatmėna Paryžiaus parodą ir žino kokią naudą ji atnešė mūsų tautai. Todėl ir nemanau, čion, plačiau kalbėti tame klausimėj. Bet eisime prie dalyko, kurs šiandien prieš mus stovi.

Dalykas yra svarbus: tai yra dalyvaavimas busiančioj visavietinėj parodoj 1915 metais, kur svietas iškilmingai apvaikščios vieną iš didžiausių parodų šio simtnecio. Galima be apsirikimo pasakyti, jog maž ne visos tautos prisidės ir dalyvaus tame apvaikščiojime.

Todėl, majo nuomone, reikia pakelti tas klausimas gana iš anksto, taip kad turėtumėm gana gražaus laiko dėl apsvartymo.

Jurgis J. Luben, studentas.

Jei yra tikėjimas, kurs kalnus versty, tai juo yra tikėjimas į savo jėgas.

M. v. Ebner-Eschenbach.

mo visapusiškai to klausimo: Ar mes dalyvausime visavietinėj parodoj 1915 metais?

Aš bent tikiu, kad ir mūsų tauta neatsilikn nuo kitų dalyvaavancijų tautų ir dalyvaus, kadangi tas yra galima. Jeigu mes tik rimtai ir visapusiškai svarstysime tą klausimą, tai yra klausimą kuris, remiasi ant visos lietuviškos tautos, tai suprasime, kad tik tauta tegali jį išristi. Kaip ir kokiū būdu mes dalyvausime? Ar tik imime skyrįj, kaip kad Paryžiaus parodoj? Ar gal budavosime savo tautiską namą?

Man žiūrint į dalyką visapusiškai, pasirodo, jog mes nebusime užgandinti skyrįj, kaip kad Paryžiaus parodoj, nes šiandien jau mes daug toliau esame nužėgę, negu dešėkas metų atgal ir negalėsime užsigančinti tuomi, kas buvo vakar, bet tuomi kas šiandien ir yra verta parodyti tam, kuris žingeidauja ir nori matyti ką tokio naujo, kas svietė veikianna.

Mūsų tauta turi talentų, vėryrų ir moterų, kurie dirba neimlstančiai tautos labui, o jie dirba, kad atbudavotų nykstančią tautą ir pastoti ant laipsnio bent iš dalies lygiai su kitomis tautomis. Taigi jų darbai yra tautos darbai, kurie reikalauja svarščio, sulginimo su kitomis tautomis.

Todėl aš manau, kad ir mūsų tauta yra jau išaugusi iki to laipsnio, kad pasirodyti svietui kaip tauta stovinti progė, ant lygaus laipsnio bent su nekurios tautomis, kaip dailėje, literatūroje, muzikoj ir kitose pradžios. O tas duoda pajęgą ir kelia tautą ant lygaus laipsnio su kitomis. Tai ir kalbėkime apie naują dalyką, apie budavojimą nana šion busiančion parodon, kuris tilptų ant programo: „Lietuvių bėgtas“, duodantis progą kiekvienam svečiui, įžengiančiam per vartus, pamatyti lietuvių tautos namą, kur tautiska veluva plėvesuos vėjalio pučiamu, viliojant praėivius, atkeliauvusius iš visų dalių svieto. Ir be abejonės, kad daugumas iš jų užsingeidams, kad pamatyti ir mūsų tautos darbus, kuriuos dauguma visokių talentų, mūsų tautos dailininkai gerino ir tobulino savo originališkume, stengdamiesi susilyginti su kitomis tautomis. Taigi jie savo pasistengimais jau ir pagarsėjo daugumu savo išdirbinių, su kuomi jau gali pasirodyti svietui akyse.

Todėl, broliai ir seserj! Nepraileiskite tos progos, imkime už darbo visi: Amerikiečiai, Didėji ir Mažoji Lietuva. Imkime visi rimtai, su energija, iš visų spēkų, o pasekmės bus geros, jei dirbsime visi bendrai be skirtumo.

Negalima praleisti neįstarus žodi į mūsų gerbiama draugijai, nuo kurių visa pajęga priklauso surengime šio darbo, kaip ir prajęgyje Paryžiaus parodos, pasitiekiant Susiv. Liet. Amer. T. M. D. ir kitoms visoms, kurios tik veikė ir matė svarbą to didelio darbo. Tai tikiosis, jog garbūs tautiečiai nepraleis šio klausimo pro šalį, bet paims ant apsvartymo, kuris nemažiau svarbus, negu Paryžiaus parodos klausimas. Priegtam artinasi metiniai suvažiavimai didžiųjų organizacijų, kaip Amerikoj taip ir Didžiojoje ir Mažojoj Lietuvoj, kur būtų geistina, kad tas klafsimas būtų svarstomas gana rimtai ir visapusiškai, taip kad darbas būtų galima pradėti. Jeigu liks visuomenės nutarta, be abejonės bus reikalinga išrinkti tam tikri komitetai, kurie tvarkys dalykus surengimui ir atlikimui to darbo, kaip čionai, Amerikoj, taip Didžiojoje ir Mažojoj Lietuvoj.

Tautiečiai! Dirbkim visi! O ypatingai kviečiami mūsų dailininkai tirti žodį tame klausime. Nes gal niekas daugiau nelieka taip daug užinteresuotas, kaip kad dailininkas; nes tai jo profesija myleti tą viską, kas yra daila, is ko kyla progresas, ir is ko galima apturėti naudą sau ir savo tautai.

Taigi būtų labai malonu išgirsti išreikšiant nuomonę tame klausime visų Lietuvos talentų be skirtumo.

Jurgis J. Luben, studentas.

Jei yra tikėjimas, kurs kalnus versty, tai juo yra tikėjimas į savo jėgas.

M. v. Ebner-Eschenbach.

Daktarai stebukladariai.

Šių daktarų stebukladarių yra visa aibė. Iki šiol jie gydydavo dažniausia per laiškus, pavarto-lami bjauriausius įgadinimo bei sveikam ligos inkalbėjimo būdus. Apie jų niekšybes buvo nemaža rašyta, kalbėta, net valdžia buvo žinusi juos bausti, kaip, pvz., „Collins“ bei Hartmanną Brooklyne. Dėlto-gi žmonės, rodos, pradėjo nebeintikėti visokiems gydymams laiškais, ir stebuklingųjų „daktarų“ bei „klinikų“ biznis tur-but pradėjo pulsi.

Bet humbugui visviena galo nėra. Atsirado daugybė jau kitokių rūšies daktarų-stebukladarių. Jie jau nebegydo laiškais, anaipol, savo bombastiškuose apskelbimuose pasmerkia toki „gydymą“. Dabar jau būtiniausia esą, kad daktaras apžiūrėtų. Ne by kaip apžiūrėtų, bet taip, kad viskas būtų aišku, kaip ant delno, toks apžiūrėjimas tegalimas esąs su X-spinduliais. Taigi nereikia čia pas daktarus, kurie X-spindulių neturi, o tik pas tuos, įstaisiusius stebuklingiausias, didžiausias, brangiausias „spindulių masinas“.

Šitai dvejetas ištraukų iš dailinamų lietuviams Chicagoje tokių „specialistų“ apskelbimų:

„X-spinduliais apžiūrėjimas dykai... Viena didžiausių masinų yra X-spindulių masina, kurią daktaras apžiūres jus dykai ir kuria jis gali matyti klaurai visą jusų kūną. Didisai specialistas nepeljoja, bet išuria jus pirmiausia su jo stebėtina masina...“

Kita stebėtina masina užmūša visus perus oro ir sykliu su alvyoms išgydo visas nosies, gerklės ir plaučių ligas... Dar stebėtinė masina gydo visokias odos ir kraujo ligas... etc... Stebėtina masina slaptonai vėryrų ir moterų ligas gydyti... Stebėtina masina, turinti daugiausia šėsių mylių vielų...“

Ateikite ir pamatykite stebėtinus X-spindulius, kurie sugrąžins jums sveikatą... Jusų dienos suskaitytos... Žmogelis, nieko nežinodamas apie tuos X-spindulius, kartais gali ir patikėti, gali pamanyti, kad istikro čia kokie stebuklingi išradimai. Na kurgi — čia ir klaurai kūną mato, ir perus užmūša, ir viską gydo be jokio apsirikimo, „masiniškai“.

Bet tas viskas yra melas, arba nesąžiningas humbugiskas perdėjimas. „Matyti klaurai kūną“ su X-spinduliais negalima. Vien tik patis spinduliai gali pereiti kūną ir kunas tasyk gali atmeti ant fosforuotos mārškos ypatingą šėšlį. Minkštų daigtų šėšelis esti šviesesnis, kietų daigtų tamsmesnis. Tataigi, perėjus spinduliams per kūną, šėšelyje ant fosforuotos mārškos arba fotografinė plėnėj galima aiškiai matyti kaulų ruožus, arba, jeigu kūne būtų koks kietas daigtas, akmuo, kulka, adata, vinis ir p. t. t. šėšelyje bus matomas ir tas kietas daigtas. Nieko kita su X-spinduliais negalima kol kas atrasti, negalima jokių ligų patinti, tik tas, kurias sukelia esantys viduriuos kokie-nors kietie daigtai. Bet ir tai yra pavojingas dalykas, kaip toliaus pamatysite. Kas garsina, kad su X-spinduliais pajista visas ligas, kas meluoja ir sužinia apgaulinėja žmones.

Pereinamoji X-spindulių galė nesena pradėta naudoti medicinoje, ir atrasta, kad odos ligos gali but gydomos tais spinduliais. Kol-kas X-spinduliais dažniausia (bet ne visnomet) išgydoma: geležnonis (pas arklus), limfatikų glandulių užsidegimas bei išsiptumas, kaikuriuos neužsėnėjusios votis, daugelis odos ligų, „porriego scutulata“. Bandoma yra gydyti X-spinduliais ir tokias ligas, kaip: vėžj ir jo rūšis, lenkėniai, ir visai dar nesena pradėta juos pritaikyti gydant fibroidalį niežtėjimą yščių ar „gumbo“. Šitie bandymai dar nieko tikro nėra parodę. Vėžio X-spinduliai be abejonės neįgydo, tik kartais suteikia ligoniui palengvinimą.

Bet žiūrėkite — labai svarbu yra dar tas dalykas, kad sveikam kūnui, sveikai odai X-spinduliai yra labai kenksmingi, prazutini-gi. Jeigu stipresnė X-spindulių sriovė bus paleista ant sveiko kūno, tai nuo to apsirėiks užsidegimas, o paskui labai skaudžios sōpės, kurių nebegalima jokiū būdu išgydyti labai ilgą laiką, kartais net per keletą mėnesių. Taigi delto jau apžiūrinėti žmogų X-pinduliais ir „statyti diagnoz“, yra pavojingas daigtas. Reikia pirmiausia be X-spindulių

žinoti, ar žmogus serga ir kas jam yra, ir tik paskui, jeigu galima, pritaikyti X-spindulius. Pritaikant, vartojant X-spindulius, reikia didžiausio atsargumo ir mokėjimo. Palėsi daugias spindulių, kaip reikla, ir vietoj pagdyti kokį menką dalyką, palėsi sveikas kūno dālis ir ligoniui suteiksi keliems mėnesiams nebeįgydomas bjaurias sōpes. Jokiū būdu negalima intikėti, kad humbugieriekieji daktarai mokėtų gerai naudoti X-spindulius. Dar daugias, galima manyti, kad jie X-spindulius pavartoja žmonių susargdinimui, nes suteikti su X-spinduliais sveikam žmogui sōpes, kaip jau padrodziau, yra labai lengva. Humbugieriekieji daktarai net ir garsinas, kad jie visus apžiūri X-spinduliais dykai. O tai reiskia, kad X-spinduliais jie gali „dykai“ sususargdinti, kad paskui už tą „dyką“ apžiūrėjimą per keletą mėnesių čilpus pinigūs iš žmonių, kurie buvo suvis sveiki.

Ir geri daigai negėry žmonių rankose pavirsta į blogus. Kas turite išmintį, saugokites nuo visokių daktarų-stebukladarių, nuo visokių neva „spesijalistų“ su „stebuklingomis masinomis“, taip lygiai kaip nuo gydymų per laiškus. Nebuvėlis.

Žodelis apie mūsų jaunuomenės Filosofavimą.

Mūsų jaunuomenės laikraščiai labai pamėgo filosofuoti. Ir „Aušrinė“ ir „Atėitis“ daugiausia filosofijų prirašo. Mokinties filosofijos yra puikus dalykas, bet filosofijos nesimokinus filosofuoti dažnai gali būti negerai. Ypač jeigu tokiu nežinomišku filosofavimu kieno-nors bandoma neva „ginti“, „atsiūvoti“ gerai žinomas, galutinai išaiškintas filosofijos sistemas. Taip yra su „Atėitin“ ir „Aušrinė“. „Atėitis“ kalba apie Dievo egzistenciją, tuo tarpu nėra išaiškiniusi, nei kas tai yra Dievas, neturi patovios Dievo sąvokos. Vienur sako, jog Dievo buvimas apsirėikias kiekvienoj žolėlėje, kiekvienam lapelyje, kitur griežtai tam užpriestarauja; sako Dievas negalys būti gamtoje, bet kur-nors virš gamtos. Pirmas yra vienos, antras kitos didelės filosofinės sistemos suoprotis. Kada toks sav užpriestaraivimas apsirėiskia viename laikraštyje, tai yra aišku, jog to laikraščio vedėjai gerai nežino nei vienos filosofijinių sistemų.

„Aušrinė“ muobodžiausiais ir tuščiausiai straipsniais, prieštaraudama „Atėičiai“, išvaduoja, kad Dievo nėra, o taip-gi nėra nei metafizikos, nei dōros, nei kitokių panašių dalykų, yra tik vienas pilvas, vieni pilvo reikiniai. (Tokia yra Vabalčio „filosofavimo“ kvintesencija). Sakko, kad „Atėitis“ neduodanti faktų o pačios „Aušrinės“ barštakai jau pakaktinai „faktais“ yra, kada kurį dalyką jokiū ligu padadina „metafizikiniu“, „transcendentiniu“, „romantikiniu“, „pagėpsiniu“, „antgamtinu“, „krikščioniui“ ir p. t. a. arba kada pavartoja kokį-nors suragus ironiską žodelį. — Kokia čia filosofijos sistema, vienas Dievas teizmo! Ir čia jau pat „Aušrinėje“ (R. B. „Filosofia“; N14) randame vis

Tikejimų Istorijos Rankvedis.

Su pavelksiais.

Parašė bendradarbiaujant kitiems mokslininkams

P. D. Chantepie de la Saussaye

Teologijos prof. Amsterdam.

Vertė J. Laukis.

kilmė, — turbūt, šitas įvedimas siekia tikrą kilmės vadovą kultą. Sventybė, kurią girdai priskaitė savo įsteigtojamam, filas savo senoviniams vadams, rupertis, su kuria jų kaulai buvo užlaikomi kaip apsaugojančios relikvijos ir buvo nesama su savimi laike kelionių: visa kas tas galima pavadinti pratėvųjų garbinimu, pasiekusiu tikrą kultą. Čion mes turime vieną didvyrių kulto formų, vieno iš labiausiai išsiplatinusių ir svarbiausių kultų Graikijoje. Didvyrių kultas yra teipgi tuli pirmąpradiniai elementai ir visų pirma po tiek, po kiek jis, atsiradęs iš protėvių garbinimo, gali būti apsklembtas kaip mirusių kultas. Šioje prasmėje didvyrių buvo kokio-nors įžymaus žmogaus dvias ar vėl. Anot graikų psichologijos, vėles gyvenimas nepasibaigia su kuno mirtimi; žmogus esmeniskose savo ypatybėse lieka tame pačiame stovyje, kuriame jis buvo mirdamas; sulgy to ir kape jis reikia dar girdyti ir penėti (atnesalais); todėl kapas įrengiamas kaip gyvenimas ir numirusiui duodama reikalingi gyvenimui pabūkai ir ginklai, kartais net naminiai gyvuliai ir tarnai. Vienok šitas pirmąpradinis tikėjimas į nemarę pas graikiškas gentes buvo labai aristokratiškas. Neatkeičiamas vėles gyvenimo tęsimas teko dalion tik to, kas galėjo būti pavadintas žmogumi pilnoje žodžio prasmėje. Bet tokiais buvo tik išrinktieji žmonės, ypatingai narsūs ir garsūs. Su šiuo skirtumu galima apspazinti jau iš antkapinių Mikenio periodo paminklų: kuomet paprastai miruokliai turėjo tenkintis kapais, apskaitais trumpam patekimui, tai bonetieji kunigaikščiai ir garsūs žmonių kapai išliko iki mūsų laikų ir liudija-nums apie tą puikę, su kokia jie buvo pastatyti.

Didvyriams, kurie tokiu būdu pirmąpradiniam vystymosi laipsnyje kuone tapatinama su prosenais, buvo duodama tikras kultas ir prietam arčiausiu būdu, naminis ir kasdieninis kultas, — „prosenų garbinimas ankštai jungėsi su centraline šventa vieta vidui namo, su naminiu židiniu. Prie šeimyniškų pietų budavo teipgi protėvių dviasos. Antra dovana priklauso didvyriams: didvyriams priklauso puola ant žemės trupiniai teip lygtai, kaip ir sulgy germanų supratimo, jie tenka pavargusių vėlėms“ (Uzener). Tokiu būdu didvyris gyveno ir namuose: po slenkščiu, krosnyje, ar kur kitoje vietoje; bet tikra kulto vieta buvo kapas, kaip tą matėme Mikeniose, kur ties karališkais kapais akropolyje stovėjo aukuras.

Bet didvyrių buva ne tik apdievintas žmogus: garsus asmuo, ar narsulis, arba, sulgy vėliausio papročio, kiekvienas nabastikas: didvyrių padavose ir didvyrių kultas savo gyvastį palaiko senovės dievų paveikslai ir senovinės kulto padavos; tokių didvyrių kaip Persėjus, Tezėjus, Odisejus, Edipas anaipat negalima skaityti mirusiais valdovais; bet jie reikia suprasti vietinių dievų paveikslų prasmėje.

Žodis didvyris pas graikus yra labai daug reiškinčių. Be abejonės didvyrių kultas galima rasti teipgi ir visoki pirmąpradiniai elementai, bet visgi nereikia išvesti drauge su Rode visą didvyrių kultą iš mirusių kulto ir skaityti jį prie pirmąpradinio graikų tikėjimo. Deneken*) teisingiau

*) F. Deneken: Art. Heros — Lex. der gr. u. roem. Mytholog. Roschero. priėmė į skaičių šitų apsieiškimų daugpusiškę ir jų vėlesnes sudėtines dalis.

Išdėti tikrą atskirų graikiškų dievų istoriją nėra galima; bet ir situose, teip sudėtinguose, mytologikuose vaizduose įsiekdami pirmąpradiniam, randame jį ne pirmąpradiniam idėjos ir prašnės vienumė, kaip buvo manyta seniaus, bet įvairuose atskiruose elementuose, kurie buvo sujungti vėliaus. Šitą atnašą vėliaus išaiskino ypatingai Uzener.

Uzenerio nuomone, senovės europiniai tikėjimai savo pradžią veda nuo grynai netyčinių dievybių, atskiro atsitikimo ar valandos dievų garbinimo; šitos dievybės turėjo svarbą tik vienam tam tikram procesui, arba kartais tam tikram gamtos faktui, ar žmogaus gyvenimui. Yra žinoma, jog šitas dievų garbinimo vystymosi laipsnis užsiliko romiskame tikėjime su jo indigentališkoms dievybėms, nežiūrint į augstą romėnų kultūrą; netikėtai nuosėlesnio tarymo išvadai pasirodė tas, kad ir graikai senesniuose, mūsų apžvalgai prieinamuose laikuose, stovėjo visiškai ant to paties indigentališkų vystymosi laipsnio. Šito žymes randame visur. Skaitlingi atskiri dievai yra augimo procesui gamtoje ir veikiam lauko javų išplatiniui: tokiais yra Herodoto minėtos dievės Damėja ir Aukšėja, kurių paveikslus Epidauro gyventojai padarė iš attiškojo alyvos medžio, sulgy, delfiškojo orakulo nurodymo neužderėjimo prasašinimui šalyje. Analogija šitai dievų porai padarė Attikoje Aukso ir Hegemona; Tallo ar Talija ir Karpo atėniečiai garbino kaip augančių ir nokstančių vaisių dieves. Pandroza, pavasarinio lietaus dievė ir Hersa, rasos dievė, buvo vėliau, drauge su Aglaja, arba Aglaura — saulės šviesos, arba giedro dangaus dievės, kurios šventnamis buvo Atėnuose. Kiti atėnieškieji kultiniai dievai yra: Erechėjus (žemės grumstų daužytojas), senovinis arko dievas, ir Triptolemas, kuris buvo trečios arba trikartinės orės dievu; Kekropsas, Erechėjaus brolis, yra piutės dievu; Buteso, karvių piemenio aukuras, buvo Erechėjaus; jo motina Zeuskippa buvo dievė, kinkančia arklius; Opaonas, gelbstąs vynuogėms nokti, ir Moleatas, obuolių dievas, yra geraiš vaisių dievų pavyzdžiais.

Žmonių vaisa globėjomis turi garsias dievybes: Kalligenėja, net pati Ifigenija ir Eleitija yra gimdyno globėjomis; Kurotrofa, kurios vardas perėjo ant Gėjos, Demetros, Artemidos, Afroditės ir kitų dievų, yra pirmutinė auklėtoja. Josios paveikslas su kudiuki ant rankų, kurį randame dar katakombuose, yra vienu iš pirmųjų Madonos paveikslų.

Pirma Apollono ir Asklepijo gydančiais dievais buvo: gydytojas Jastros, skaitintojas Pean, Jazos ir Jazon, tesališkasis dievas Chiron; pamėnėsim teipgi Atėniečių dievė Hygėja, kurios vardas toks skaidrus. Gardo gerovę saugojio dievybės su nemaziūs aiškiais vardais, k. a. Sozopolis, Ortopolis, Sozon, ir t. t.

Kaip savysti veiklus dievai, šitos dievybės tankiai išnykdavo, bet jų vardai pasiliko ir kaukure jų skamba mums kaip visai žinomi — arba atskirų užvadinių pavaldale, kaip Charitai ir Horai, arba kaip vyriausių dievų prievardžiai, arba kaip karžygiai ir centaurai. Ir ištikro, galime net procesą nusekti, kuriuomi jie pasiekė šitą padėjimą.

Kaip kalboje tam tikri žodžiai išsiskiria iš margos atskirų konkretiškų užvadinių apšties ir darosi abelnais ištišų apsieiškimų grupų ženklinaimis, teip ir iš įvairių atskirų dėsies arba valandos dievų išsiskyrė tam tikros dievybės ir jėgo abelnon vartofen tautos, vėspatystės, šalies. Bet šitas vyraujančių dievų angis vyko tik su nenauda kitoms dievybėms, buvusioms pirma jų; stipresnis prarijo silpnėsi, ir mes randame paskutiniojo buvio tik žymes arba praniminimuose, prievardžiuose ir t. t., dedamtuose prie pergalėjusio dievo, arba kulto vietoje, kuriose atsibudavo pergalėtojo garbinimas. Tokiu būdu vyriausieji graikų dievai ištikrų yra dievų kompletais; šitie kompletai arba susitvėrė po vienu vardu dievų vienijimo keliu, arba išaugo, susispietė aplink šito vardo prasmę. Kokiai aplinkybei savo laime galėjo būti kaltas pergalėjusis dievas, to negalima išreikšti vienu žodžiu. Uzenerio manymas, jog pergalė apturėdavo tas, kurio vardas, iš pirmo buvęs fikruoju vardu, darėsi nesuprantamu, turi su savim analogiją tikėjimų istorijoje, bet ir vietiniai, hierarchiškieji, arba politiškieji bruzdejimai gangreit teip gi losė svarbią rolę šitame besivystyme. Vienu iš daugelio pavyzdžių gali būti Zeusas Lykiškas: Lykos, senovinis šviesos dievas Attikoje, Beotijoje ir Arkadijoje, teismų globėjas, kurio vardu vadinta teipgi gimnazijos, istorisko bruzdejimo procese susitinka su didžiojo šviesos dievu ir teisėj; jis negalėjo būti greta su juo; jis tapo Zeuso prarytas, arba jį pradėta žiūrėti kaip į Zeusą; išėjo — Zeusas Lykiškas; tokio paties Lykoso su Apollonu susidurimo keliu išėjo Apollonas Lykiškas.

108. HOMERAS.

Nusisientimo raštai. Nemėnėsimę tų vertimų, kurie turi tikslų tarnauti vien įrankiu besimokiniams ir apvėstai visuomenei suprasti klasikais, bet yra toksi Homero vertimas, kuris sujungia filosofiską tikrumą su rašlaviskomis vertybėmis: tai yra J. G. Fosso vertimas; jeigu ne lygtai su juo, tai visgi greta jo statome vėlesnį olandų vertimą C. Vosmaero. Yra beveik neapžvelgiama homerinė rašlava ir dauguma vėlkų, turinčių tikslu arba augstęnę kritiką, ar realias, liečia teipgi ir tikėjimą; be to yra daugybė straipsnių apžvalgų, parašytų gimnazijoms ir t. t. Čion pamėnėsim tik W. Gelbig: *Das Homerische Epos aus Denkmalern entzuehrt* (1881); K. F. von Negelsbach, *Homerische Theologie* (1. laid. 1890 m.; pasikėnčios laidos apdirbta G. Antunichio); atsakantis Buchholz tomas. *Die homerischen Realien*: III. 1. — *Homerische Götterlehre* (1884); III. 2. *Die homerische Psychologie und Ethik* (1885); R. K. Jobb, *Homer, an introduction to the Iliad and the Odyssey*; H. M. van Nes, *De homerica quæstione, quatenus Mythologica illustratur* (1891); C. von Milanowitz, *Homerische Untersuchungen* (1884).

Jau nuo E. A. Wolfo laiko buvo daryta daug buklų hipotezių apie homerinės poezijos paigą. Kol priklausanči čion klausimai nėra išristi, mes neturime gero pamato kritiškai pasivaltgai ir priderančiam tikėjimų žinių pas Homera egiu apsprendimui. Gera, bet visgi tik pricengiamą patarnaviną duoda abelnos, apžvalgos. Homerinė von Negelsbacho teologija yra naudinga knyga, tik ji per daug yra suglanta teologiskais rėmais ir per tai iš kalno atsiskalo sekti istoriską mytologiskų suopročių vystymąsi. Didelį Buchholzo veiklą galima panaudoti tik nusisientimams, kaip apstingas realijų turinys, bet moksliškims reikalams apskritai jo neutenka. Bandynas suteikti mytologiskoms medžiagos apžvalgą iš jos įvairių sudėtinių dalių, ypatingai iš Iliados, buvo padarytas van Neso.

Homero vardą mes panaudojame simboliskai pažymėjimui dviejų didelių episkų poėmų, kurios atsirado pas azijinio pakraščio eolus ir jonikius, tarp 10 ir 8 metašimcio pr. K. Tas išvyzd, kokiame Iliada ir Odiseja yra pas mus, išaukia apie šituos poetiškus veikalus tam tikrus neteisings supratimus, nuo kurių tik su vargu pasisekė atsiliuosuoti. Iliada ir Odiseja pasirodo mums ištišų užbaigtų poėmų pavidale ir be to kaip senovinis rašlaviskas graikų tautos paminklas. Išitumo iliuzija pranyksta vien su atidžia skaitant ir tuojau buva pastebama, kad Odiseja turi savyje vėlesnio atsiradimo antspaudį negu Iliada ir kad net Iliadoje ir Odisejoje, imant skyrimu, atskiros dalys tankiai nestutinka viena su kita. Kas atsiema antro dalyko, tai Homeras istikro yra seniausiu iš esančių pas mus graikiškų raštininkų ir todėl jį tankiai žiurima kaip į pirmąpradinio padėjimo liudytoją. Jau graikai laikėsi to pažvalgos, kadangi jų mytų apie dievus kritika kuone visuomet krypo prieš Homera. Herodotas*) Homerui ir

*) II. 53. Heziodui, kuriuos jis kėlė į laiką už 400 metų pirma savojo, priskaitė svarbiausių tikėjimų suopročių su tvėrėma. Bet teisingai skaitant, šita nuotrauka daug žudo tos svarbos, kokia jai kartais yra duodama. Herodotas sako, jog abu minėti poetai sutvėrė graikams Teogoniją, bet tas daug didesniam laipsnyje gali liesti Heziodą, negu Homera; paskui jie davė dievams jų vardus (*eponymai*), paskirstė jiems „pagarbes ir menus“ (*timai kai tēchnai*) ir apsklembė jų paveikslų žymes (*eidē*). Vienok šitas pasakymas parodo vien tą, kad herodotinio laiko žmonės sulgy nurodytų dalykų nenuėjo toliau už Homera ir Heziodą, o ne tai, kad šitie poetai ištikrų būtų sutvėrė dievų vardus ir pildenybes. To gi po teisybei ir nebuvo. Tariauose vienvaliniuose dievų prievardžiuose randame pas Homera visokių senovinės medžiagos. Homeras tankiai paduoda nurodymus sulgy senesniojo laiko, kurį jis ir pats atskiria nuo savojo*). Holmer mano, jog eolai ir jonikiiai,

*) Sig. II. I. 269; Od. II. 276 VIII. 223; prieš tai: II. IV. 405. apsigyvendami Azijoje atsinešė su savim priešistorisko periodo europinės Graikijos gyvenimo pažintus ir formas ir kad j homerikuosius aprašymus, todėl, galima žiūrėti „kaip į tipykosius apskritai senovinių graikų padėjimui“. Vienintelė medžiaga, esanti viršutiniu atspirties tašku homeriskai epopejai — archeologiskai radiniai, — neprieštarauja tokiam supratimui. Gelbig prirodė, jog puosiamosios dailės, — apie paminklinius tuo laiku beveik dar nebuvo nė kalbos, — ant archeologiskų paminklų ir Homero aprašymuose stovi ant vieno ir to paties vystymosi laipsnio. Tas, žinoma, yra labai senų, priešistoriskų, bet visgi ne pirmąpradinu laipsniu, kadangi jis visur leidžia kiltesnę Rytų kultūrą ir daile. Todėl Homeras atskleidžia akims tam tikrą senoviską periodą, bet ne pirmąpradinį padėjimą: greta su kaukuriais barbariskais prietikiiais pas jį yra daug tokių, kas nurodo jau į progresyviską kultūrą. Šitam atsako ir visos jo poezijos pobudis. Be reikalo vienval šnekėta apie Homero navyiskumą. Jo tobulą daildariską formą, jo protinį sanprotatimą, kitlos jo charakteristikų ypatybės, jo kartais rimti patėjimimai — anaipat nėra navyiskais.

Kas atsiema tikėjimu, tai tikėjimiska Homero svarba tankiai buvo perdedama. Iliados ir Odisejos turinys turi svietsiską pobūdį ir visa pasaulėžvalga apskritai remiama ne tikėjimiskų pagrindu. Dievų idėjos pas Homera neturi nė tiesioginės gyvos tikėjimo šviežybės ir inkvėptos pažvalgos, nė asmeniskio įsitikinimo įjegos. Homeras iš mytologiskos padavos paėmė tą, ką jis galėjo sunaudoti poėtikškam apdirbimui. Todėl, negalima tikėtis Iliadoje ir Odisejoje rasti visų pirmąpradinių mytologiskų elementų sutrauka ir sulgy to tvirtinti, jog tas ar kitas — vėlesnio atsiradimo dēlo, kad to nėra pas Homera. Priešingai, pas Heziodą

(Toliaus bus.)

Dr. Emil Loebl

KULTURA IR SPAUDA

LIETUVIŲ KALBON IŠVERTE
VAIDEVUTIS

—O:—

(Tasa).

Tulas fantastas, svajodamas apie busimą viešpatystę, nenori kitokios spaudos, kaip tik informacijinės. Ideališkoje, Cabet'o *Voyage en Icarie* (1840) piešiamoje valstijoje, redaktoriai yra visuomenės pildomaisiais organais. Juos renka si sau patis piliečiai. Savo raštuose jie tik faktus tegali paduoti, bet nevalia jiems išreikšti savo nuomonių bei įsitikinimų, kadangi laikraštūninkas, kaip ir kiekvienas asmuo, savo nuomones gali išreikšti šiaip žpionių susirinkimuose. Yra ten vienuvienas dienraštis „Nacijos Laikraštis“, be to laikraščio yra dar provincijų ir valdiškųjų, spauzdinantiųjų tiktai įsakymus, paliepinus, statistiką ir t. p., kadangi spaudos laisvė esanti reikalinga tik ten, kur bloga tvarka leidžia visokioms nedorybėms ir savavalybei pletotis, bet ne laisvose šalyse.*

Be informavino reikalaujama dar dviejų sąlygų, iš pačios laikraščio esmės išplaukiančių, būtent, greitumo ir tikrumo. Greitumo dēsnis išplaukia betarpiškai iš laikraščio definicijos, nes juo greitesnė yra kokia nors informacija, tuo labiau atsako laikraščio butybei ir visuomenės reikalavimams. Originaliską vardą: *Der hinten und vorne wohlgebackelte hinkende Staatsbote* nešiojo vienas seniausių Vokietijos laikraščių, ejęs XVIII amžiuje Erfurte. Šiandien laikraštis gali būti visu kuo, bet tik jau ne šluojojančių pasiniutinių; vakarykštis laikraštis skaitoma jau pasenusiu, jis nbeinterestuoja skaitytoją.

Sužinojimo greitumas nelošia didelės rolės viešuose apsieiškimuose, pav. teismai, parlamentas, teatraliskos recenzijos, oficialiai pasirodymai ir t. p. Kas turi laiko ir noro, pats apie tai darsišoms ir kitiems apsakys. Čionai laikraštūninko gabumas remiasi ne faktišku dalykų perstatymu, bet gražia forma. Į sužinojimą, faktų tyrinėjimą, atsizvelgiama tiktai tuomet, kuomet jie nėra visiems prieinami. Čia tai ir yra laukas žinių padavėjui pasirodyti savo buklumais. Iš Amerikos pasiekė mūsų specialis informacinio darbo budas: išgavimas žinios. Eugenius Dubief, francuzų spaudos biuro funkcionarius, sako: „Seniau laikraštūninkas incidavo draugijų susirinkimuose, klausydavos, rinkdavo žinias; šiandien jau tuo nebesitenkina, šiandien yra jis jau veikiamoji pusė: nelaukia, pakol netikėtai ką išgirs, bet eina pas augstai stovinius asmenis, nežiūrint, ar jie to nori, ar ne — sta-tu jiems klausimus ir laukia atsakyno“. Geriau dalyką ištyrus, įsitikriname, kad sužinojimas (kvotinas) tarnauja tūlam apskaitytam tikslui; laikraštis negali būti profesionalių laikraštūninkų išdirbiniu, prie jo turi dirbti, be laikraštūninkų, taipiau ir specialistai iš visuomenės tarpo. Perstatytas laikraštysje dienos paveikslas privalo būti gyvas ir įvairus, o žinios pagavimas jungia su savimi piktą, gulintį paties laikraštūninkų darbo prigintytę: klausiamųjų asmenų atsakymai pereina, per svetimą medium, savo duotą formą įgauna tokią, kaip tarpininkaujas laikraštūninkas juos suprato, tātai neturi primutinio savo tikrumo. Skaitytojas trokštų, kad žymūs tos valandos žmonės galėtų patis išreikšti laikraštysje savo mintis bei nuomones. Konkretiskai kalbant, reikia tai: jeigu eina apie nuomonę kas link sumanomo pastatyti paminklo plano, publika nori geriau skaityti straipsnį specialisto, negu pasakojimą reporterio, kuris kalbėjos su specialistu, bet gal gerai jo nesuprato.

Pranesamas faktas turi būti ne tiktai teisingas, tikras, bet dagi ir taip sutaisytas, kad jis galėtų užintereusuoti skaitytoją ir platesnę visuomenę. Abelnai nusikundžiama, kad šitos, būtent, taisyklės visai neprisilaikoma. Tankiai suteikiama naujienos, kurios savo puikiai išpusta įžanga vilioja skaitytoją, bet pradėjus toliaus skaityti pasirodo, kad tai tūti plepalai, ir rimtam skaitytojui pasilieka tik gailėtis veltui pražudyto laiko. Užpildymas laikraščio ilgais ir jokios vėrtės neturinčiais straipsniais ir yra viena ty priežastis, dēlo nevienas rimčiau manas skaitytojas tiesiai laikraštį nekina. Jau Goethe (*Sprüche in Prosa, Maximen u. Reflexionen*) pasakė: „Jeigu keletui mėnesių paliautumėm skaite laikraščius, o paskui intumėm skaityti visus sykiu, įsitikintumėm, kaip daug laiko mes tam žudome“. E. d. Hartmann irgi sako, kad patsai faktas, kad šita nuomonė apie spaudą

Be abjo, čia yra truputį perdėta, bet jau patsai faktas, kad šita nuomonė apie spaudą gana tarp žmonių paplitusi, parodo, kad čia vis tik yra kas-nors negera.

Greitumas pranešimo ištirto fakto į redakciją priklauso nuo žinių pranešėjų stropumo ir nuo finansinės laikraščio pusės. Naujosios gadynės spauda, kad atsakomai savo uždavinį atlikus, turi visas tokios begalinės svarbos techniskąsias priemones, kaip: gelzkelius, automobilius, stenografiją, telefonus, telegrafus. Pastarais laikais didesnėji laikraščiai naudoja bevielinių telegrafų ir turime jau ant didesniųjų garlaivių laikraščius (dienraščius), kurie kasdien paduoda gautas depešas ir žinias. Yra tai „gyvas vargas“ keliauninkams, įsiekantiems ramumo kelionėje. Ir netoli esame tos valandos, kurioje net Tibe-to, arba vidurinės Afrikos gyventojai nebus

* Žiūrė Kleinwächter: „Die Staatsromane“. Wien, 1891; ir „Schlaraffia politica“ von einem Anonymus. Leipzig, 1892.

liuosį nuo laikraščių. Bet klaidingas butų manymas, buk tasai puikus informavimo aparatas tapo istobulintas tiktai garo ir elektrikos amžiuje. Jau prieš gelzkielių ir telegrafų atsiradimą didieji anglų laikraščiai nesigailejo, jokių išaidų, kad tik pralenkus savo konkurentus ir perviršijus juos žinių padavinėjime. Dienraštis *Times* mokojo kurjeri 2000 frankų už kiekvieną 66-šių valandų kelionę iš Marsilijos į Calais, prie to gi dar po 50 frankų, kaip premiją, už kiekvieną sutaupytą valandą. Darydavo taip su tuo tikslu, kad aplaikius iš indijiečių krasos trumpą naujaušijų žinių apžvalgą keliomis valandomis ankščiau už karališkąją krasą Londone. Anasai rimtas redakcinio biudžeto apskūninimas nėra tātai telegrafų atsiradimo priežastimi; savo pradžią gavo kur kitur pirma, negu tapo išrastas telegrafas. Leidėjai didelio egzempliorių skaičiaus ilgą laiką turėjo monopoliją anglų spaudos, kuri greičiau išsiplėtojo negu kontinentale laikraštija. Ant sausumos pranešimo žinių į laikraščius technika stovėjo gana žemai. Peržiūrinėjant senų laikraščių lapus, stebimės, kaip ilgai laukta žinios, kuri sujūdina visą svietą. Apie Liudviko XVI-tojo nukirtimą *Wiener Diarion* praneša šešiolika dienų vėliau faktui įvykus, apie kovą ties Leipzig — septyntas dienas vėliaus, apie kovą ties Jena — už mėnesio. *St. Petersburger Zeitung* niekados nepaminėjo apie Napoleoną I vainikavimą, o apie kovą ties Waterloo praneša po dviejų ar keturių savaitų.

Viskas geriau virto, kuomet spaudai į pagalbą atėjo telegrafas, ir naudojimas jau tapo beveik visuotinu. Anglijoje, tarp 1871-1891 m., laikraščių depešų skaičius siekė tiktai 20 milijonų žodžių, kuomet šiandien siekia 600 milijonų, ir sunku dabar buti įsivaizdinti sau visuomenės gyvenimas be telegramų.

Vienoje, nuo 1850 metų, telegrafu naudojosi vien tik gildijos ir pirkliai, o depešos laikraščiuose buvo retenybė. Paprastai redaktoriaus, kad pasigavus žinių, vykdavo į Daumo kavinę ant Kohlmarkt, arba eidavo vakare į pirklių susirinkimą ant Brännerstrasse, kur rinkdavo žinias nuo bankierių ir pramonininkų, pagalios žinios buvo suteikiamos laikraščiams iš informuojamojo biuro. Šiandien gi kas do rolių permaina!

Nunai tečiau, aciū korespondentų darbuotumui ir turtingųjų laikraščių stengimuisi, kad atsakančiai atlikus savo informavimo uždavinį, suteikiama depešų kartais net per daug. Tātai gi kartais atsitinka, jog skaitytojas, žiūredamas į ištelegrafuotą medegą, nežino, iš kurio galo pradėti, nemoka atskirti turinųjų žinių nuo tuščių bei vandeninių ir arba išsizada jųjų skaityti, arba dingsta begalinių skilčių lekturoje.

Tankiai telegrafiskos žinios varžo publicistą, jo vietą užima reporteris, o tai yra klaida. Spaudoje viešpatuoja nervų ir neapykantos dvias, gerai pamatuota korespondencija, tikroji publicistikos dvasio parašyta, šiandieniniam laikraščiams svetima. Telegrama stebėtina primena grįžimą prie primitivių formų. Visas sustatymo budas, netvarkus neapdirbtos medegos išlaškymas, primena labai senesnių laikų pranešimus, kuriuos tvarkyta vieną po kitam ir skelbta sausose pasakojimuose apie įvykusius atsitikimus. Tikras, systematiskas susipažinimas su dalykais ir faktais iš tos išgalejusios telegramų padavinėjimo paimavos šiandien negalimas. Kuomet, sausyje 1900 metų, Italijos karalius Humbert tapo Brescio auka, galima buvo laikraščiuose skaityti visas telegramų brosiūras, kuriose nepraleista jokios smulkmenos, liečiančios užmūšęją. Bet už tai, kaip retai susitikdavome su pasistengimais duoti skaitytojui tikrą tos šalies visuomeniskio gyvenimo vaizdą, kad išaiskintu anarhistiškojo judėjimo priežastis.

Ne seni dar tie laikai, kuomet Heinrich Heine siūzdavo savo laiskus į *Augsburger Allgem. Zeitung*, kuriuos ir šiandien dar su nepaprasta atyda skaitome. Ar gi skaitantieji žmonės negeriau susipažino su užrubežiu iš jųjų, negu iš šiandieninių depešų? Nėra iš teisinimo tam taip vienaslaikiam informavimui budui, tuo labiau negalima išteisinti jo finansinės pusės. Už pinigų, kuriuos prarija tūščios telegramos, galima surasti gabių korespondentų, kurie laikais aiškiai ir teisingai galėtų suteikti skaitytojams žinių. Privalome tad įvesti reformą tame dalyke. Telegraminis informavimas turi ir privalo egzistuoti toliau, bet privalo būti apbrėžtuotas proto nuosaikumu, ir šalia jo tebuna, kaip paralelė šaka, laikų korespondencija, paduodanti netiktai faktus, bet ir padėjimą, ir santykius, kad galima butų įsivaizdinti dalyką tikroje jo šviesoje.

(Toliaus bus).

Polemistai.

Kaip katės kniaukia ir rėkia per naktis, Lyg piktos dviasos, rodos, žmonės baido. Kas kenkia jiems? Susopo gal širdis? — Iš gailėsčio purvais viens kitą svaido?

Ir tas ir kitas savo skelbią tiesą, — Priemelo nieks nenori prisizinti, — Po laikraščius lyg valiko kokią biesą, Čia savo galę nori išmėginti.

Paveykite, jus ponai, gerbiamieji! Taip mažą, prastą paklausą paklausti: Katras iš jūsų baltas, meldžiamieji? Katro gi studžius reiktų tad nubrauk!

Mėnu.

Iš Chicagos Lietuvių Gyvenimo.

"Aušros" Paskaita ir Vakarai.

Mus prašo pranešti, jog 24 kovo 1912 m., 3 val. po pietų, Aušros svetainėje, 3149 S. Halsted st., bus skaitytas Sirvydo referatas temoj: "Musų Jaunūmenės taktika". Tą pačią dieną, 6 val. vakarė, bus surengtas moksliausių naidai vakaras. Bus lošta Br. Vargšo drama "Pirmi Žingsniai", dalyvaujant žymesniems Chicago lošėjams. Deklamacijos dalydys programa, o po teatro bus žaidimas. Moksleiviams ir "Aušros" nariams, tikėtai už pusę prekęs. Vakarai atsisbu Mel-dazio svetainėje, 2242-44 W. 23rd Place, ant West Side.

D-ro Kudirkos Dr-jos Vakarai.

Kovo 17 dieną D-ro Kudirkos Dr-ja statė scenoje trijų veiksmų komediją: "Aukso Dievaičiai", L.S.S. Dramatiško Rateljio lošėjams dalyvaujant. Lošė — M. M. Dundulienė; M. Dundulienė; M. M. Juskas; J. Stasiūnas; K. Šiurinė; S. C. Juskas; P. Samonas; J. Uktyeris; ir J. Buragas. Dundulienė Keistutienės rolėje geriausiai atsidymėjo, Dundulienė irgi gana gerai lošė, Buragas nieko sau lošė, tik labai medžiojo Vaitiekuną. Pereitais metais tas pats ratelis daug žymiausias tą pačią komediją atliko negu ši syki. Abiem žmonėms buvo visgi užgandinti, nes komedija ir su trukumais dar neblogiausiai išėjo. Pabaigoje Brusokas sakė monologą "Stipuko Nosis". Patį monologą gana silpnai turino, bet monologas išėjo jį atliko taip užimant, kaip tik vienas Brusokas gali atlikti. Žmonių buvo veik pilna Meldazio svetainėje. J. Viskas.

Chicagos ir apilinkės lietuviškų draugijų žiniai.

Gerbiamsiems "Lietuvos" skaitytojams yra jau žinoma, kad Lietuvių Tautiškos Kapienių žemė yra nupirkti ir jį pasveitinimas apvaikšiojimas atsisbu 30 d., gegužio šių metų. L. T. K. valdybai yra labai pagėdijama gauti adresu visų lietuviškų draugijų, klubų ir kuopų, kurios yra mieste Chicago ar jo apilinkėse, kad ji priderintai gali atlikti. Žmonių buvo veik pilna Meldazio svetainėje. J. Viskas.

Todėl gerbiams draugijų raštininkai meldžiamai nepasigailėti atvirutės ir pranešti savo draugijos antraščiui adresu: Lietuvių Tautiškos Kapienių, 3149 S. Halsted st., Chicago, Ill. Jeigu ne pats draugijos raštininkas, tai bile jos narys gal priduoti savo draugijos raštininko, arba pirminkinio adresą, už ką busime jiems dėkingi.

Komisijos narys M. J. D.

Nauja Dramos Draugija.

Kovo 6 d., vakare, Fellowship svetainėje, prie 33-čio place, su-ėjo parinktieji vietinės scenos nylėtojai pasikalbėjimui apie Chicagos lietuvių sceną ir jos reikalus. Susirinkusieji 14 asmenų visi kaip vienas, pripažino reikalingą esant kurti garsesnių aktorių draugiją, kuri kaip išgaudama rūpinuosi lietuvių scenos patobulinimu.

Kovo 14 d., toje pačioje vietoje įvyko antras platesnis susirinkimas ir tapo inkurta "Dramos Draugija". Ši draugija rūpinasi vaizdinti scenoje geresnius veikalus geriausiomis išgalėmis. Rūpinis nevaizdinti veikalus, tik vaizdinti, bet lošti, kad atvaizdinti dailiai ir artistiskai. Nauja draugija nori pasvesti šiam visam savo įteigui, ir kad šito atsiėmus, darys netik didesni skaičių repetitijų prieš lošiant kurį veikala, bet ir mokinsis scenos meno tam tikrose savo sūteigose. "Dramos Draugija" pradės lošti tik nuo sekancio rudenio. Valdybą išrinkta: Režisierium — Kl. Jurgelionis, jo padėjėju — B. Vaitiekūnas. Pirminku — M. J. Damijonaitis. Raštininku — J. Briedis. Literatisko komisijon dēl veikalu parinkimo įėjo: 1) K. Jurgelionis, 2) B. Vaitiekūnas ir 3) M. Viskoskienė.

M. J. D.

Aukos Lawrence'o streikiams.

Chicago, Ill., 5 kovo, 1912, buvo laikytas Republikoniskas Mass Mitingas, p. T. Radavičiaus saleje, po antrašu: 936 W. 33rd st. Pasibaigus mitingui, p. Jonas Dimša, paaiskino susirinkusiems apie vargus lietuvių streikių Lawrence, Mass., ragindamas visus susirinkusius prisidėti nors po keletą centų susilpimui streikuojančių nusų lietuvių brolių.

Juoz. J. Elias, kaipo Republikoniskas Kandidatas ant Trustee of the Sanitary District of Chicago, paaukavo \$5.00. Izidorius Nausieda \$1.00. Iš publikos tapo surinkta \$5.40.

Tam pačiam tikslui, Jono Dimšo ir Jono Igaudo stovone liko susauktas viešas susirinkimas 10 kovo, 1912, T. Radavičiaus, saleje, kur sekanciai ankota: Jonas Dimša, K. Muliošis, J. Jurevičius, P. Viršolis, J. Bugailiškis, M. Tilvikas, J. Bakantis, visi po 50 centų. Veronika Dimšienė, K. Zalis, P. Vaitiekūnas, V. Čerėška, J. Gikis, A. Letskis, A. Gečintė, J. Glavazdė po 25c. P. Urba 20c. A. Bakunietė, A. Jurčintė ir A. Juršintė \$1.00.

Iš šalies, Vincento Jankausko surinkta nuo: V. Jankausko, P. Juskos, S. Bilio, J. Valiaus, po \$1.00. J. Urbiko, J. Gedračio ir J. Juskos, po 50 centų.

Sios aukos tapo pridutos tame pačiam susirinkime ir visi surinkti pinigai pasiūsta p. A. Ramanauskui, Lawrence, Mass.

Jonas Dimša,

704 W. 31 st.

Jubilėjinis TMD. vakaras.

28-os TMD. kuopos stovone perėitą subvakarį buvo surengtas vakarelis ant West Side, Meldazio svetainėje. Apvaikščiota net dvigubą jubilėjų: 25 metų nuo mirimo prof. Jono Juskevičiaus ir 15 metines sukaktuvės TMD. gyvavimo. Iš kalbėtojų buvo: M. Damijonaitis, B. K. Balutis ir Dr. A. Juska. Brusoko monologai ir dialogai, kaip visados, buvo teigiamai geri. Kuopon prisirašė suviršum 30 ypatų.

V.

L.S.S. 4 kuopos vakarelis.

Pereitą nedidelį atsisbuvo 4-os L.S.S. kuopos vakarelis, parengtas Freicht Turner Hall, ant Bridgeporto.

Vakaro programai susidėjo iš kalbų, deklamacijų ir dainų. Iš kalbėtojų buvo p. Petraitis. Deklamacijų skyrį išpildė pp. Briedis ir Prūsinskas. Dalyvavo teigiamai net du chorai — 81-os L.S.S. kuopos vyrų ir maitysų ir Latvių vyrų choras. P-ė Kriščiūnė sudainavo dvi dainėles — vieną visai gerai, kitą-gi silpnai. Bet bene geriausias programos numeriais buvo Stankunaitės skambinimas ant pjano ir dialogas apie nusų "svėčius nebuvečius". Dialogas — kaip dialogas, bet gabus vyrai ir iš menkinio gali daug padaryti. Todėl, kiek Stankunaitė užgandė publika savo muzikaliskais gabumais, tiek vel žmonės pasi-juokė to dialogo beklaušdami. Publikos buvo nemažai, nors ir neperdaugausiai. S.

Chicagos Lietuvių Draugijų atidai!

Trisus Centralės Valdybos Chicagos Lietuvių Draugijų Sąjungos leidžiama 10,000 egzempliorių knygelių, 64 puslapių didumo, 5 1/2 x 8 colių, formato ant geros popieros. Knygute trumpane laike bus išleista ir bus išdalinta Chicagos lietuvių draugijoms sulgy skaitilui suvarius, bus pasiūsta Chicagos lietuvių kunigams, lietuvių laikraščiams, knygynams, ir kitoms įstaigoms, ir žymiesiems veikėjams.

Toj knygutei tilps Instatai, Teisės ir Taisyklės Chicagos Lietuvių Draugijų Sąjungos, Sutartinios Roberts'o parlamentariskos Taisyklės, pamokinimai, kaip išsiimti Pilietybės popieras, ir kitų naudingi pamokinimai.

Todėl, visos lietuvių draugijos norincios gauti tas knygetas, malones greitai pridut žinas apie skaitilų sąnarių ir adresus valdybos Generaliskam Sekretoriui Chicagos Lietuvių Draugijų Sąjungos, adresuojant:

J. J. Hertmanowicz, 3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Iš tos knygutės kiekvienas aiškiai matys, kas ta Chicagos Lietuvių Draugijų Sąjunga yra, ar ją verta renti, o jeigu dasizinojimas nieko nekaustuja, tai kiekveina draugija gali pasirupinti jas gauti; tepraneša savo valdybos adresu ir savo narių skaitilų augščiau padėtų adresu.

Perskaitęs knygute, kiekvienas supras, jog Chicagos Lietuvių Draugijų Sąjunga nēr asmeniškas, bet viešas dalykas. Valdyba Sąjungos renkama iš draugijų atstovų, kas metą; todėl, jeigu kas pakliūs Valdybon ir pasirodytų neistatimui, arba iš kokio nors atžvilgio netinkamu, sekanciuose metuose gali but praskalintas. O jeigu kas iš Valdybos narių pasirodytų netinkamu, tai atstovų susirinkime gali but praskalintas, o jo vieton išrinktas atsakantesnis.

Sandanga bus visada valdoma ir sandanga visuomenės draugijų. Visuomeniškas tai reikalas, tai visuomenė privalo ją rupintis. Todėl, dar syki medžiame greitai prisijusti žinią apie narių skaitilų ir adresus valdybos narių augščiau paduotu adresu.

Pasitikėdami, kad nē viena draugija neatsisakys išpildyti savo pareigų, pasilikame

Su pagarba, vardan

Chicagos Liet. Dr-jų Sąjungos,

Centralis Valdyba.

ALGOS AMERIKOS UNIVERSITETU PERDETINIŲ IR PROFESORIŲ.

Amerikos universitetuose didžiausia algą gauna rektorius Californio universiteto: jo metinė algą yra 12000 dol. ir gauna dar puikų maitiną gyvenimui. Rektorius Illinois ir Cornell universiteto gauna po 10000 dol. ir ruina gyvenimui 10000 dol. gauna rektorius Minnesotos universiteto, bet šis gyvenimo. Kitų rektorijų algos jau daug mažesnės, jie gauna į metus nuo 6000 dol. iki 2400 dol. Didžiausia profesorius algą Amerikos universitetuose neperena 6000 dol. bet yra ir gaunanti tik 1200 dol. Suvenytose Valstijose yra 100 universitetų ir kitokių angstusių mokslo įstaigų gaunančių pasel-pą iš valstijų izdo; tame skaitiluje yra 16 žemdirbiystės mokyklų ir techniškių mokyklų negrams. Studentų gaunančių pasel-pą iš valstijos izdo yra: Californios universitete 421, Illinois universitete 530, Cornell univ. 652, Wisconsin univ. 486. Blogiausiai čia pastatytos žemdirbiystės ir girininkystės augstesnės mokyklos. Per tai yra čia gantiniai daktarų, advokatų, inžinierių, bet trūksta specialistų žemdirbių ir girininkų.

LIETUVIŲ LAISKAI KRASOJE.

Surašas už savaitę iki kovos

(March) 9 dienos.

Neintėikti dēl įvairių priežasčių (bloga adreso, etc.) adresatams laiška galima atsiimti Vyriausioje Krasoje, Clark gtv., tarp Jackson Blv. ir Adams gtv., Room 175, pridudant atsakomą, prie adresuoto laiško padėti numerį:

1832 Bakula Joze
1840 Bannas Jan
1841 Bannas Vladislav
1851 Baronouski Jorgis
1852 Bartinis Juzapa
1853 Bialis
1890 Bogdanovic Joza
1899 Budzinski John
1923 Cekus Fredk
1958 Danilus Juzapas
1959 Danilus Lue
1960 Danolusky Jura
1979 Konat Jos C
1989 Dubinskas F.
2001 Dybinskas F.
2062 Galinskas A.
2063 Galus Maryanna
2064 Gausas Jozas
2067 Garucikas Nikolaj
2070 Geguzys Kaz
2103 Grakauskas Anna
2104 Grakauskas Stanisla
2110 Grigaitis Karalin
2111 Grigaitis Wm.
2112 Grigaitis Adolf
2113 Grigaitis Jozas
2182 Jankuckas Peter
2185 Jannusovic Frank
2186 Janoszewski Felix
2189 Jarecka Agrepena
2200 Kewels Marj
2206 Judeika Felix
2235 Korniss Walterjan
2255 Kocinski Stanislaw
2257 Kobysa Ignacy
2258 Kobus Jan
2269 Koteris Weyonika
2287 Krawczynas Frank
2313 Kweilas Marj
2324 Laurinaitis Frank
2352 Lojas Jan
2357 Lukosaitis Jonas
2360 Marciukas Jozas
2367 Maik Jozas
2375 Mantrymas Aleks
2377 Marcus L.
2380 Marciukas Jozas
2382 Martinkonis A.
2412 Mikinis Geo
2415 Mikuchanskis Etan
2478 Pukys Jozas
2484 Ondrijas Martin
2498 Palutis Jusapas
2505 Pawlus Wiktor
2514 Petruschuk Vladislav
2525 Pikturus Klemons
2532 Pinas Sam
2534 Pinkus Ale
2566 Purvinis Nikolas
2569 Puryas Ana
2578 Rapremis D
2607 Romanowckar Jonas
2626 Ruginaiti Ludvica
2673 Sietis Kostant
2688 Slinkiewicz Adam
2729 Stevanovic Anto
2730 Stegylas Jozapa
2742 Stukas Kasimer
2768 Tatar Jozas
2772 Tezbutis L.
2781 Treinis Kazimor
2791 Vidas Mijan
2808 Wango Ludwik
2896 Zukowskas Antonas

REDAKCIJOS ATSAKYMAL.

Diegu! Atsaut "Draugo" korespondento klaidas privalo pats "Draugas"; atsaukimas kitur nereturty vertes. Juk daugelis "Draugo" skaitytojų "Lietuvos" neskaito, tie ir apie atsaukimą nieko nežinoty. Žinia apie bylą teisme painyta jau iš angliško laikraščio. To pakanka.

Guddiečiui, S. Tai visai privatiski menkiniai. Laikraščiu netinka.

p. Sarmatis, Brooklyn, N. Y. Negalėjome gerai išskaityti. Gal parašytumet aiškiau.

p. B. A. Chicago, Ill. Sumadosim veliaus

Clevelandiečiui. Gavome—aciū.

SAUGOKITES APGAVIKŲ.

Yra pasakojama, kad tulas Vincas Kalinauskas pradėjo Chicago ir apilinkėse rinkti "Lietuvai" penumercat kaipo agentus. Vincas Kalinauskas neyra "Lietuvos" agentu ir niekada nebuvo ir todėl persergetis visus lietuvius, kad jam pinigų neduotumet, nes liskite jo apgauti. "Lietuvos" agentais yra tik tie, kurių vardai yra "Lietuvos" pagarsinti, ir tik tai pas tokius "Lietuvą" galite užsirašyti. Saugokitės apgavikų: Kalinauskų ir kitokių, kurie neyra ir niekada nebuvo "Lietuvos" agentais ir neduokite jiems pinigų, nes jie jus apvog.

"Lietuvos" Išleistuvė.

PASNEKELIŲ KAMPELIS.

Klausimai.

1. Kokia tauta yra švariausia visame pasaulij?
2. Kokis kaimas užsimindinėja tik smulkų (skripų) išdirbystę?
3. Kur esti ilgiausia diena?
4. Kur yra daugiausia kuprotų žmonių?
5. Kaip ir kada atsirado kepurės ir skrybėlės?

(Atsakymai tilps sekanciam numerij).

APGARSINIMAL.

LENGVAS SUSITAIKYMAS.

Yra tokių nuomonių, su kuriomis žmonės negali susitaikyti ir labai sunku surasti tokią nuomonę, kuri kiekvienam patiktų. Tokia nuomonė paprastai yra skaitoma teisybe. Kiek žinome, terp musų žmonių niekados nebuvo užtektinai svarbaus skirtumo nuomonėse kaslink Trine-ro Amerikonisko Kartaus Vyno Eliksiro veikmės. Šitas didelės vertės vaistas išgrynys vidurius ir, imant jį ilgesnį laiką, užlaikys juos grynai. Jis privalo but vartojamas visuose atsitikimuose, nustojus apetito, užkietėjime vidurių, turint vidurių, ar pilvo skaudėjimą, dieglius, galvos skaudėjimą, nerviškumą, reumatizmo ataką, arba neuralgiškus skaudulius. Jis yra labai geras daugumoj moterių sirgulavimui, arba turint anemiją, "malaise", bloga veido spalva, silpnumą ir vidurių skausmus. Gaunamas aptiekose. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Draugijų Reikalai.

AUSROS VAKARAS.

Nedėlio, kovo 24, 1912 m., M. Meldazio svetainėje, 2242-44 W. 23rd Pl. bus parengtas moksliausių naidai Ausros vakaras. Pradžią 6 val vak. žanga 25c. Ir augščiau. Moksleiviams ir Ausros Dr-jos nariams pusė kainos.

Programas:

1) Lošimas Br. Vargšo 4-ly veiksmų dramos "Pirmi Žingsniai", pildam autorilui vedam. Veikiantis ypatos: Murinskis — B. Vaitiekūnas; Murinskienė — M. Domijonaitienė; Enrikas — N. N. Smilke — J. Buragas; Kyrbilis — S. Strazdas; Barbara — P. Kriščiūnaitė; Ona — A. Zemaite; Jonas — J. Samonas; Tricikas — J. Briedis; Šlapas — A. Sukštas; Baltusis — J. Prūsinskas. Režisieris — B. Vaitiekūnas.

2) Pertraukose bus deklamacijos; 3) Po lošimui — žaidimas. Žaidimas bus vedamas vieny sykių kelių ryšių, taip kad kiekvienam bus proga pasirinkti jam patinkamą. Meldžiam atsilieki.

Ausros Vakarų Komitetas.

"Žirgvalkių" paskolinimo ir budavolimo drestės nauja serija atsidarys 17 d. gegužio 1912 m.

Šita draugija yra inkorporuota rugpjūtį 1910 m. Visas turtas išneša \$12,000.00. Piningų ant rankų randa \$4,000. Norinti prisijungti prie šios draugijos gali atsisaukti virsminto dienų ir prisirašyti. Šita draugija teigiam skolina pinigų ant nusavy-čių (propiertų) už prieinamą procentą. Su visais reikalais kreipkitės L. Auko svetainėje po num. 3301 S. Auburn ave. Susirinkimai atsisbu kas serodis vakarą, 8 valandų vakare. Su gudone prisidoti gali visi: merginos, moteris ir vyrai, ypatingai paranku tiems, kurie myli prisidėti prie dailės. Dainų praktiškas atsisbu kiekvieną serodį 7:30 val. vakare Jurgio Černausko svetainėje, 1900 So. Union st., Chicago, Ill. Susirinkimai laikomi kiekvieną antrą dieną mėnesio. Su pagarbą Draugijos Rutos Valdyba.

TEATRIS.

Lietuvių Dram. Teatr. 24 d. kovo (March) 1912 m. stato pirmą kartą J. J. Zolpio teigiamą 4-ly veiksmų "GRAZUS RAZVAININKAS", Columbia svetainėje, 48-ta ir So. Paulina gat. Pradžią 7 val. vakare. Įžanga, ypatas 25c. Ir augščiau.

Gerb. visuomenė nepraleiskit šios progos, nes jau ne vienam teko mairti Zolpio veikalus. J. J. Ratelis visados juos atlieka atskandai. Šis veiklas yra vienas iš žinomiausių Kvicia visus L. J. Ratelis.

TEATRIS.

Dramatiškas Teatr. prie L. S. S. kuopų Chicagoje rengia puikų vakarą nedėlio, 31 kovo, 1912, Hull House svetainėje, kampas Polk ir Halsted gatvių. Pradžios lygiai 8 val. vakare. Įžanga 50c, 35c ir 25c. Bus statoma scenoje Petro Buteno šių dienų komedija "Neišdege" ir K. Jasiukaitis "Svečiai iš Lietuvos". Abudų veikalačiai yra labai juokingi ir pilni gyvenimo. Todėl atsilieki, nes dabar da yra proga pamatyti, kaip intelligentai priėmė "Svečius-nebuvečius", ir snagiat pasijokti. Kvicia Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolio Jono Latozos, Kauno gub., Raseinių pav., Skaudvilės parap., Katerių sodos. Meldžiū atsiliepti adresu: Adam, 185 Fourth st., Milwaukee, Wis.

Pajieškau brolio, Antano Akialio, Paelna iš Suvalkų gub., Mariampolės pav., Kviesickio gm. Netikampio kaimo. Apte 13 metų, kaip Amerikoje. Jis pats, ar kas kitas teatsiaukia antrašu

Piusas Akialis,

8014 Sowinski ave., N. E., Cleveland, Ohio.

Pajieškau savo pusbrolio Vincento Patkaucko, Kauno rėdybos, Šiaulių pav., Gruzdžių par., Pakarnų sod. Teigiam pajieškau draugų: Francis-kas Narkaus ir Juozapo Barzdos. Abudu paelna iš Kauno rėd., Šiaulių pav., Gruzdžių par., Barzdy sod. Meldžiū atsiliepti ant šio adreso: Ben. Patkauskas,

822 Washington av., Braddock, Pa. 25 — 2nd st., So. Boston, Mass.

Pajieškau darbo prie buėrnės. Esu praktikavęs vienus metus. Moku kalbėti lietuviškai, angliškai ir lenkiškai. Darbą žinau gerai. Jozas Judakaitis, 2334 So. Oakley ave., Chicago, Ill.

Pajieškau dviejų asabų: Anieles ir Barboros Masulickių. Barбора po vyro Pakausienė. Kauno gub., Vilkų pav., Kupiškio vol., Salnakančių sod. Meldžiū duot žinią tokiu adresu: P. A. Miller, P. O. Box 735, Collinsville, Conn.

Pajieškau savo paties Rozalijos Rukstelenos, po tėvais Morkutė, 31 apledo mane 23 rugsejo, 1911 m., dabar girdeiau besivadinti Anna Jurgaitė. Skaitesios lyties, baltos veido, sviesių plaukų, medyn akių, 5 pėdų ir 6 colių augšio, šneka žemaičiuodama, paelna iš Šiaulių pav., Viekšnių parap., Čekelių sodžiaus. Kas prisistie žinia ir adresą, gaus dovany 10 dolarių. Jonas Rukstelis, 9 St. Alexs. of Poupert, Montreal P. Q. Canada.

Pajieškau savo vyro Motiejus Arlaucko; paelna iš Vilniaus gub., Trakų pav., Valkininkų par., Juodųjų sodž. Seniau dirbo maitinose. As su sumum katik atvažiuome iš Buenos Aires, Piet. Amerikoje. Jis pats, ar kas kitas malones atsisaukti šiūom adresu: Leonė Arlauckienė, 558 — 6th st., Oakland, Cal.

Pajieškau Antano ir Kazimiero Jukavickių. Paelna iš Suvalkų gub., Mariampolės pav. 14 metų atgal gyveno York, England, o prieš 8 metus gyveno Motherwell, Scotland; laikė kraują šarv. Pastaroju laiku girdėu atkellavo į Suvalkijas. Teatsiaukia patys, ar kas kitas malones pranešti šio antrašu. Turiu svarbų reikalių.

F. Lesminavicia, 255 Wallace st., New Haven, Conn.

Pajieškau savo švogerio, Alfonso Lukavickiaus. Paelna iš Kauno gub., Šiaulių pav., ir parapijos, Grėdėjų, kad jisai pribuvo Amerikon i Baltimorės miestą. Prašau atsisaukti ant mano adriso, jisai pats, arba kas kitas: F. Lesminavicia, P. O. Box 541, Ensley, Ala.

Pajieškau savo draugo Petro Milinkio. Paelna iš Kauno gub., Raseinių pav., Taurogės vol., Antkunių sodžiaus. Meldžiū atsisaukti ant adreso: Juozapas Pakatinskis, General Delivery, Spring Valley, Ill.

Pajieškau Jacob Šlavia (Šleiva). Buvo pasidavęs po vardu Fisher. Turiu labai svarbų reikalių. Parašyk, arba atitekit ant šio adreso: Peter P. Bloch, 2023 Webster ave., Chicago, Ill.

Pajieškau 3 dėdžių: Kazimiero, Ignaco ir Motiejus. Kazys su viena skia. Teigiam krikštų tėvo Jono Baltusio. Visi paelna iš Suvalkų gub., Vilkavišio pav., Viešakaimio dvaro. Joz Shinkovskij, P. O. Box 332, Milan, Mich.

Reikalavimai.

Reikalinga vyras, kuris norėtų vėkarsis ir šlap luosame nuo darbo laike užsidirbti pinigų, pavaikšiodamas savo apilinkę tarp draugų, pastatymų ir kitų žmonių. Kiekvienas šiek tiek stropesnis vyrukas gal padaryti puikius pinigus. Mes pamokysime kaip. Del atresnių žinių pasiklyte adresu: Manager, 154 W. Randolph st., cor. La Salle st., Chicago, Ill.

Reikalingas jaunas sumanus vyras, kurs užsimintų luosomis nuo darbo valandomis, arba visada, muu agentura. Prityrimas nereikalingas. Pamokysime. Galima daug pinigų uždirbti. Adresas: Chas. Urnich & Co., 354 W. Randolph st., (Room 29), kampas La Salle st., Chicago, Ill.

Reikalingas klerkas Bankoje prie Foreign Department (Pardavimo šifkortių ir siuntimo pinigų). Turi mokėti lietuviškai, lenkiškai ir angliškai, turėti kelių metų praktiką ir gerą rekomendaciją. Atsisaukti rastu: Stanley Kendall, 417 S. Dearborn st., Chicago, Ill.

Reikalingas sluvėjas (kraučius) prie moteriškų rūbų darbo. Meldžiū kreiptis šio antrašu: J. N. Wallace, 4904 Laclede ave., St. Louis, Mo.

Reikalingas geras fotografistas; turi buti blaivus, darbas ant visada: J. P. Rashninski, 3200 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Reikalingi yra geri kraučiai. Atsisaukit pas: J. Pačauskas, 2813 Q st., So. Omaha, Nebr.

AKYVA.

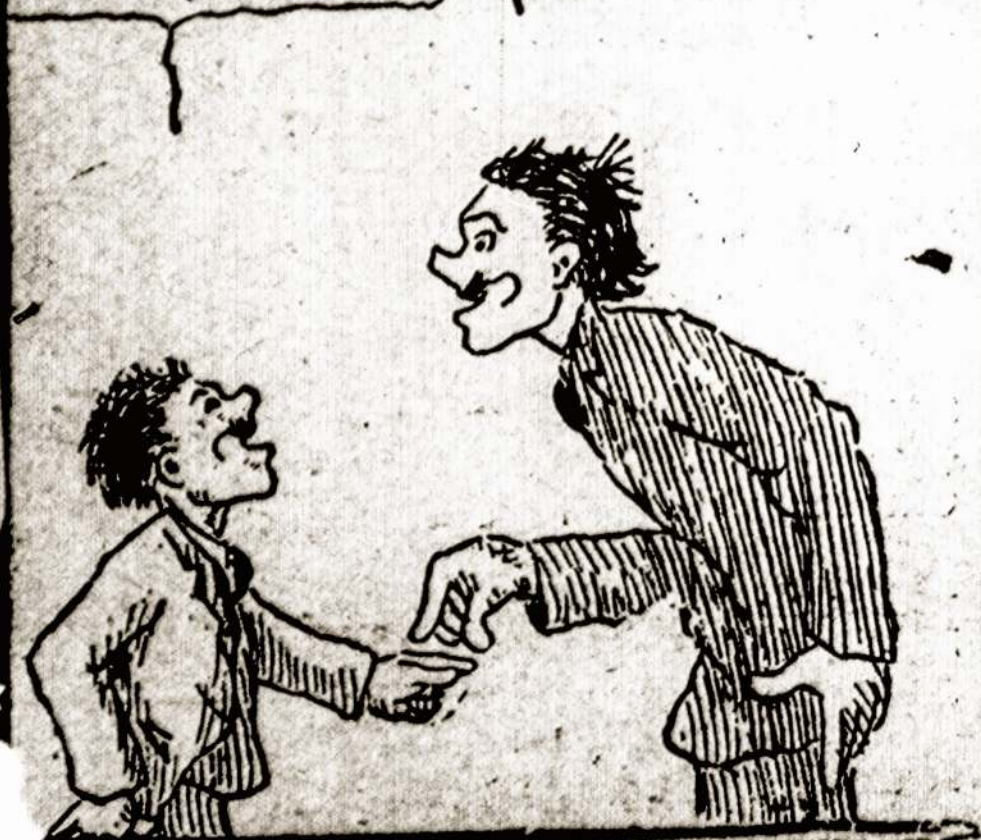
Iš Inkvizijos laikų istoriška knyga "Kovotojas už Teisybę Jeronimas Savanorolis". Gaunama už 25 centus pas: F. MILASAUSKI, 822 Washington av., Braddock, Pa. 25 — 2nd st., So. Boston, Mass.

Kodėl lietuviai pakliuvo maskoliams? Klauskite Jurgio.

Jurgi, kodėl lietuviai pakliuvo po maskolius jungu?

A: Tai da tu nežinai? — Ugi todėl, kad Trinerio vyno negėrė.

Nesuprantu...

Lengva suprasti: Kada nacijskai organizacija atakuoja pozityviuskai socialinę nekromantiją, tada nusipriešina žibėjimas, istinka fiziška denunciacija drauge su demoniška insinucija ar demonstratiškai agitativiška kvintesencija. Šita inicijati-viškoji demencija tai biogasis žibėjimas, trukumas virinamosios medžiagos stimuliacijos. O stimuliacijos organų substancijas pataiso Trinerio vynas.

A! Dabar suprantu, kodėl lietuviai nupuolė: jie neatsilaikė prieš maskolius su tiek ligų! O neturėjo gyduolės.

Šiur! Maskolius japonai irgi todėl tik sumušė!

